Poštnina plačana v gotovini

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Številka 4
Leto VII

Posamezna številka po 2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 20/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal štev. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani štev. 15.393.

Ljubljana, 31. januarja 1935

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Starejši gospod

Vsi, ki z njimi govorim, tožijo, da je boj za obstanek danes nenavadno težak. Jaz pa mislim, da je še posebno težak za mlada dekleta, zlasti za tista, ki morajo služiti kruh ne samo zase, nega za vso družino. In takih deklet ni malo. Koliko jih je, ki se morajo trdo boriti, da se prerinejo skozi življenje, ker so popolnoma same na tem svetu! In koliko je drugih, ki se morajo boriti za obstoj družine, ker očeta ni več ali pa bratje ne morejo dobiti službe.

Ta borba je dostikrat za dekle težak križ, prava Kalvarija.

Ni še dolgo tega, kar smo brali v časnikih ogabna poglavja o kriminalnem početju, ki so mu postale žrtve mlada dekleta in žene. Brali smo o stvareh, ki skoraj še v sanjah ne bi mogli verjeti, da so se pripetile sredi Ljubljane — tiste Ljubljane, o kateri smo časih mislili in se še zdaj radi pobahamo, da je glede nravnosti na najvišji stopnji v Jugoslaviji. Na žalost pa ni tako.

Ta afera nam je pokazala, da imamo v svoji sredi do mozga pokvarjene ljudi, ki jim ni nič sveto, ki jih ničesar ni sram.

Toda to kar je takrat prišlo na dan, je samo del pokvarjenosti, le neznaten del gnilobe, ki ga dostikrat bleščeče maskiranega srečavamo v naši sredi. Marsikatero dekle bi znalo o tem kaj povedati, pa molči. Iz sramu, iz bede ali pa, ker se ji to zdi že popolnoma razumljiv pojav sedanjih pokvarjenih časov.

Prav te dni sem imel zelo zanimiv razgovor z neko gospodično, ki je že dalje časa brez službe in zaman trka na vrata pisarn, zaman prosi, da bi ji dali vsaj toliko zaslužka, da se preživi in reši večne skrbi, kaj bo jutri.

Pred nekaj tedni je sirota izvedela, da bi mogla dobiti neko službo. Šla je k šefu in se mu predstavila. Gospod šef je že nekoliko v letih, sit je videti in zadovoljen z življenjem. Premeril jo je strokovnjaški od nog do glave, kakor bi konja kupoval, nato ji je pa dejal:

— Draga moja, sicer ste mi simpatični in bi vas prav rad vzel v službo, toda že pred vami je bila neka druga gospodična. Oglasite se morda čez nekaj dni, pa bomo videli.

Čez nekaj dni se je gospodična vrnila.

— Zelo ste mi všeč, ji je rekel gospod šef. Pripravljen sem vas vzeti namestu one druge... toda stvar je odvisna tudi od vas.

— Od mene? se je začudila gospodična.

— Hm, zakašlja siti gospod, nekaj pogojev bi že morali izpolniti. Prvo in najvažnejše je to, da ne smete imeti fanta, ker ne bi maral imeti nepotrebnih komedij... saj razumete. Dalje bi mi morali zjutraj pospraviti spalnico, zajtrkovati, kositi in večerjati z menoj in naposled delati po uradnih urah v moji privatni pisarni. In seveda... morali bi biti ljubeznivi z menoj.

— Kje pa je vaša privatna pisarna?

— V stanovanju. Skozi spalnico pridete vanjo.

Nekaj časa sta še govorila, potem sta se pa razšla. Gospod šef je obljubil, da ji bo sporočil, kdaj lahko nastopi službo, ona je pa rekla, da si bo še premislila.

Siti gospod ji je res poslal pismo, toda ona ponudbe vseeno ni sprejela. Mlada je še, nečesa še pričakuje od življenja in... nekaj časa bi še lahko stradala. Morda se bo čez kakšen teden ali mesec dni omehčala in se ji bo bolj zahotelo kosa kruha, plačanega stanovanja in lepe obleke. Morda bo tedaj na ljubo starejšemu gospodu zavrgla vse tisto, kar je pričakovala od življenja. Kdo ve! Življenje je težko...

Ta zgodba ni nič novega in tudi nič posebnega. Le strašna je in pretresljiva. Koliko mladih deklet je moralo že pod istim bremenom vsakdanjega življenja obračunati z ideali! Nekatera je morda v poslednjem trenutku izpregledala in še srečno ušla nastavljeni pasti. In premnogo jih je, ki bi mogle napisati stvari, o katerih se najbrže niti vam ne sanja ne meni. In vendar se vse to dogaja med nami, pred našimi očmi, v Ljubljani in drugod.

Haka

V Mehiki

Vajenec gospodarju: »Gospod, ali bi bil danes popoldne lahko prost, da grem gledat revolucijo?«

Iz „Sv. Zofije“ bo muzej

Tretja preureditev nekdaj najslavnejše krščanske cerkve na Vzhodu
Kako je rimski cesar Justinijan gradil veličastni dom
Legenda o sivolasem starcu v zeleni halji

Tudi nas Slovence bo zanimalo, da mislijo enega izmed največjih božjih hramov na svetu, svetišče, ki je bilo nekdaj krščanska cerkev, potem pa turška džamija, izpremeniti v muzej. Da, carigrajska »Aja Sofija« (nekdanja Hagia Sofia), po naše sv. Zofija, se po nalogu turške vlade izpremeni v bizantinski muzej.

»Sv. Zofijo« so že zaprli in se nič več ne vrše v njej turški verski obredi. Zdaj delajo v njej le še arhitekti in zgodovinarji. In ko se bodo prvič spet odprla vrata te zgodovinske stavbe, ne bo več cerkev ne džamija, temveč bo eden izmed največjih in najzanimivejših muzejev na svetu.

»Sv. Zofija« je zelo stara. O njenem nastanku najdemo v zgodovini več zapiskov. Neka turška legenda iz 16. stoletja pripoveduje:

»Za vladanja cesarja Justinijana so se sestali na carigrajskem dirkališču zastopniki raznih veroizpovedi. Pri tem so se pa sporekli in naposled še stepli; na obeh straneh je bilo več mrtvih. Pretepu je napravil konec šele Justinijan, ko je potegnil svoj meč.

Zakaj so se stepli? Pred vsem zaradi hrama božjega, ki so ga na tistem kraju zgradili oboževalci ognja. Zato je Justinijan razgnal prepirljivce, dal porušiti hram ognja in sklenil na njegovem mestu zgraditi veličastno krščansko cerkev. Zgodovina pravi, da je Justinijan videl v sanjah neko lepo in mlado dekle, ki mu je reklo:

— Tvoje prizadevanje, da krščanstvo zmaga v tvojem cesarstvu, bo kronano z uspehom šele tisti dan, ko bo zgrajena stavba, ki jo želiš postaviti.

Justinijan je po teh sanjah poklical najslavnejše arhitekte, kiparje, slikarje in geometre tedanjega časa iz svojega cesarstva in iz sosednih kraljevin. Prišli so celo umetniki iz Arabije, Perzije, Indije in s Kitajskega.

Nekega dne se je pa cesarju Justinijanu spet sanjalo. Videl je častitljivega starčka z dolgo belo brado, oblečenega v zeleno svilnato haljo. Ta dostojanstveni starec je pokazal Justinijanu že izdelan načrt hrama božjega.

Toda starec se ni prikazal samo cesarju, temveč tudi glavnemu arhitektu. In tako je Justinijan odobril veličastni načrt svojega arhitekta, izdelan po želji skrivnostnega starca; zakaj videl je v tem migljaj božji.

Ko so astrologi določili, kdaj bo najbolje, da začno graditi, so jeli dovažati material. Delali so brez odmora. Baje je gradilo veličastno cerkev sv. Zofije pet tisoč zidarjev in deset tisoč zidarskih delavcev. Delo je nadziralo okoli sto znamenitih arhitektov, geometrov itd.

Prekrasna stavba je bila že skoraj gotova, ko so videli, da temelji popuščajo. Cesar Justinijan je bil zelo razočaran. Cel teden dni je molil in prosil Boga, naj mu pokaže skrivno zakladnico. In spet se je Justinijanu prikazal v sanjah skrivnostni starec v zeleni halji.

— Pojdi, mu je rekel, vzemi svoje velikaše s seboj in pojdi do podnožja mestnih zidov; tam boš našel, kar prosiš.

Cesar je odšel s svojim spremstvom na označeni kraj — in glej, res je tamkaj našel sedem velikih loncev, polnih zlata in srebra.

Iz hvaležnosti je dal postaviti sredi cerkve na srebrnem prestolu zlato sliko Jezusa Kristusa. Obakraj slike je pa dal postaviti slike dvanajstih apostolov, vse iz samega srebra v prekrasnih okvirjih.

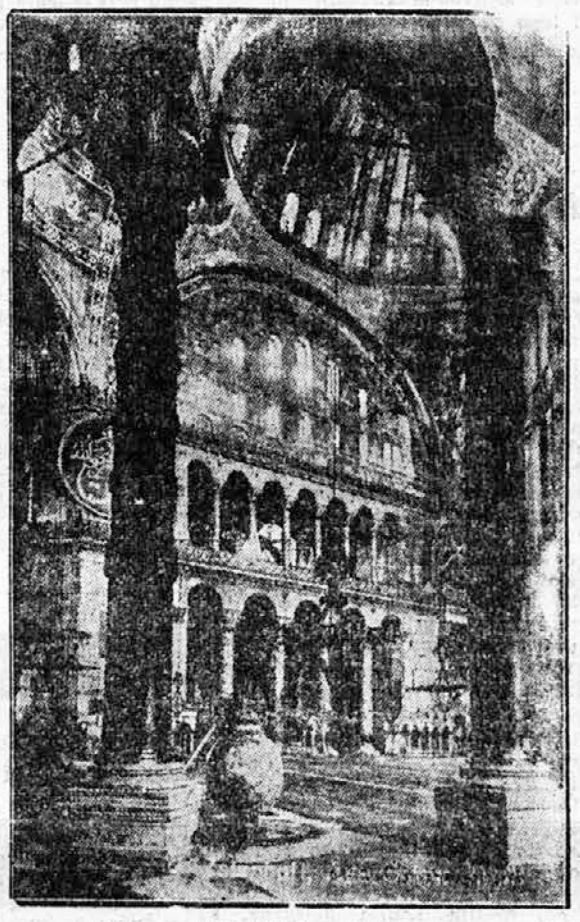

Notranjost Sv. Zofije v Carigradu

Sv. Zofija, pred njo pa dirkališče z obeliskom

Sredi svetišča se je lesketalo 6000 zlatih in srebrnih svetilnic, okrašenih z dragim kamenjem: sami knežji darovi. Na glavnih vratih je bila vdelana deska iz Noetove barke, vsa obložena z zlatom; na njej je bil napis: »Mir in odrešenje«.

Po starih turških zapiskih so sedem let in tri mesece zbirali gradivo za to svetišče, osem let in dva meseca so ga pa gradili. Razen darov podložnih princev je bilo za gradnjo tega veličastnega hrama treba denarja za 300 tisoč zlatih palic, vsaka v vrednosti tisoč zlatnikov.

Ko so cerkev posvetili, je prišlo mnogo kraljev v Carigrad, da prisostvujejo temu svečanemu dejanju. Tri tisoč duhovnikov je takrat držalo sveče v rokah. Svečanost je dolgo trajala in prebivalstvo je bilo zelo zadovoljno.«

•

Carigrad je imel, preden so ga Turki zavzeli, več ko sto cerkva, »Sv. Zofija« je bila med njimi najznamenitejša. Saj je bila pa tudi največja stavba tistih časov. V njej je prostora za 15.000 ljudi.

v. Q.

DRAGA LJUBEZEN

Strahovita pokvarjenost dveh somborskih zakoncev
Ona je omamljala žrtve, on jih je pa »osuševal«
Opeharjen kmet spravil umazanijo na dan

(Šk) Sombor, januarja.

Imre Sauerborn in njegova lepa žena Nana sta obtožena, da sta izvršila nešteto tatvin in goljufij.

Nana je vabila na »prenočišče« v svoje stanovanje imovite potnike, somborsko gospodo pa na »domače zabave«, Imre je pa kradel »žrtvam« denar iz žepov, ko so v temni spalnici zadremali v Naninem naročju.

Neki bogat in ugleden posestnik iz Krnjaje je pa lepega dne prijavil oblastvom to dično in »vsega spoštovanja« vredno zakonsko dvojico. Nekoč se je pripeljal po opravkih v Sombor. Na kolodvoru mu je mična Nana ponudila prenočišče in še kaj več... Krnjajec je seveda ves navdušen sprejel zapeljivo povabilo. Nana mu je doma postregla z odlično večerjo in sladkim vincem, po večerji mu je pa kar brez ovinkov dejala, naj se počuti kakor doma. Trenutek nato mu je že sedela v naročju. Možakar si je slekel suknjič, si podvihal rokave in odnesel na golih rokah svojo sladko gostiteljico v spalnico. V njenem strastnem objemu je h koncu ves utrujen zaspal spanje pravičnika.

Drugo jutro je vstal, obilno pozajtrkal in odšel po opravkih. Toda ko je hotel plačati neki račun, je opazil, da mu je izginila rejena listnica.

Snočnja zabavica mu je bila sicer na moč prijetna, a vendar malce predraga. V listnici je imel več »speglanih« jurjev. Odšel je na policijo in mično in radodarno Nano prijavil.

Policija je že zdavnaj imela marsikaj zbranega zoper Imra in Nano, zvečine prijave starejših in imovitih gospodov, družinskih očetov, ki jim je lepa Nana tudi »začarala« denarnice in zlatnino.

Nanina življenska povest je prav zanimiva in razgibana. Pred več leti je bila poročena z nekim bogatim in uglednim trgovcem v Kuli. Zakon je nemirno in zabave željno Nano silno dolgočasil; mikalo jo je življenje v večjih mestih, kjer bi si lahko brez skrbi privoščila ljubezenskih pustolovščin na prebitek. Hotela je proč iz malega mesta v naročje veselemu življenju, v naročje vsem tistim, ki ji bodo ugajali. In lepega dne je odšla; zapustila je svojega moža in prišla v Sombor.

Kmalu je imela za ljubčke skoraj vse »boljše« somborske lahkoživce in »težke« oženjene meščane. V njenem razkošnem stanovanju so se vrstile bučne veselice za veselicami, orgija je sledila orgiji, pohujšljivejši prizor pohujšljivemu. Vsakdo je bil dobro došel, vsakdo kdor je položil v škatlico bogato »odkupnino«. Toda prav kmalu so oblasti zavohale skandalozno početje lepe in zapeljive Nane. Opozorile so jo, naj preneha s takim življenjem, toda njena ušesa so bila gluha, njena poltenost nenasitna... Gazila je dan za dnem globlje v gnoj. Vabila je k sebi mlade in nepokvarjene deklice, ki jih je »servirala« kot posebnosti svojim najboljšim stalnim gostom. Zato so jo trdo prijeli zaradi zvodništva in jo obsodili na šest mesecev zapora.

Ko je odsedela kazen, je zašla na — ulico. Toda kaj kmalu je ujela v svoje mreže mladega zasebnega uradnika Imra Sauerborna. Mož se je do ušes zagledal v lepo Nano. Videl je, da z dneva v dan pada globlje in globlje, zato jo je odpeljal k sebi v prepričanju, da jo bo z ljubeznijo spravil na pravo pot. Čez nekaj tednov je postala Nana Sauerbornova žena.

Imrovi prijatelji so se mu smejali in niso hoteli več občevati z njim. H koncu je zaradi svoje nespametne poroke izgubil še službo. V siromaštvu in pomanjkanju je preživljal težke dni. Toda Nana se je kmalu znašla. Svojega novega moža je prepričevala in končno prepričala, da je v takem težkem položaju treba žrtvovati — zakonsko zvestobo — njeno lepo in zapeljivo telo.

Kakor je rekla, tako je storila. Bivši deklini se je kaj kmalu posrečilo, da je zbrala okoli sebe spet svoje stare »stranke«. Vabila jih je k sebi ali pa hodila k njim na dom. Za denar je dajala ljubezen — in telo...

Kmalu so pa spet prišli črni dnevi. Njena »kupčija« ni več tako dobro cvetela. Mnogo oženjenih meščanov se je je ogibalo zaradi tega, ker so se bali, da pridejo na dan kakšne nerodne zadeve. Imre je sčasom izgubil poslednjo trohico samozavesti in nravnosti. Dejal je ženi, naj hodi na postajo in privablja bogate potnike na prenočišče. Ona jim bo dajala sladkosti, on jim bo pa v temi praznil listnice.

In tako je bilo od tistih dob. Prihajali so mladi in stari, samci in poročeni, kmetje in visoki gospodje.

Prihajali bi še današnji dan in se naslajali v naročju lepe Nane, če bi ne bil robati kmet iz Krnjave zaradi piškavih par jurjev prijavil zadevo policiji. (»Štampa«, Beograd.)

Zastrupljenje zaradi vitke linije

p. v. San Francisco, januarja.

Američanke so prav vitke, dokler so dekleta. Noge imajo suhe, prsa fantovska, boke pa ozke kakor komarji. Z leti se po navadi zredé. V štiridesetem so po navadi že prav debeluškaste. Najbrže bo temu krivo podnebje ali pa prehrana.

Ameriški »lepotni strokovnjaki« si seveda zaradi ljubih žensk izmišljujejo vsak dan nova sredstva, da bi vrnili svojim klientkam vitko linijo ali pa, da se vsaj ne bi zredile. Nekateri »umetniki« so neverjetno neobzirni. Ni dolgo tega, kar je ravnatelj nekega polepševalnega zavoda v San-Franciscu pričel prodajati poseben preparat, toda kmalu nato so mu tri pacientke kar nanagloma umrle. Oblasti so stvar preiskale in ugotovile, da je vmešaval lepotni zdravnik v svoje sredstvo dinistro-fenol. Ta kemična spojina ima sicer to svojstvo, da človeka »posuši«, toda obenem tako nevarno opeče notranje organe, da po navadi nastopi smrt.

Društvo lekarnarjev je zato sklenilo, da tega strupa sploh ne bo več prodajalo. Vzlic temu ga pa lahko še zmerom dobiš — pod roko, kajpada.

Kašlja, dima in ljubezni ne utajiš.
Benjamin Franklin.

Izvrsten je Dr. OETKER-ja glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

Ločitvene groteske

O 300 funtov težkem debeluhu, smrčeči nežni polovici in čudodelni mrzli kopeli

Pred ločitvenimi sodišči se časih odigravajo komedije, kakor si jih humorist ne bi mogel groteskne jših izmisliti. Sodnik, ki mora v takšnih aferah razsojati, pač ni zavidanja vreden. Saj mora biti pravi Salomon, če naj bo kos svoji težki nalogi.

Z ‚najtežjim' ločitvenim razlogom, kar jih pozna zgodovina sodstva, je brez dvoma podkrepila svojo tožbo gospa Cathrin Pocallova pred newyorškim ločitvenim sodiščem. Ni čudo, saj je tehtal ta razlog nič manj ko tri sto funtov: bil je namreč gospod Pocall sam, imovit bankir in njen mož.

Znana reč je, da se nasprotja privlačujejo. Pri gospe Pocallovi je bilo tega načela že kar preveč: ona mlada, lepa in vitka ko bilka, njen mož pa kar neverjetno zalit in težak. Zato je pa kot ljubimec pokazal tolikšno vztrajnost, da se je vitka miss Cathrin naposled dala preprositi in mu dala besedo — toda moral ji je svečano obljubiti, da se bo po poroki strogo postil. Že v medenih tednih se je moral ravnati po neizprosni gladovni dieti. Ubogi mister Pocall je dobil za kosilo in večerjo samo solato in je koprneče širil nosnice po dehtečih vonjavah pečenk, ki so jih pekli v kuhinji... za druge. Kako je siromak zavidal svojega šoferja in služinčad! Toda gospa Cathrin je ostala neizprosna. Hotela je na vsak način imeti vitkega moža.

In res je mister Pocall srečno izgubil nekaj funtov masti. Potlej se je pa nenadoma začel še bolj redili. Vsa obupana je postajala njegova žena vsak dan pred tehtnico in... strmela. Mister Pocall je postajal vse debelejši in vse bolj zalit. Ko je naposled srečno prijadral do 300 funtov, je pa bomba eksplodirala. Neka prijateljica je namreč Cathrini nekega dne pod pečatom stroge molčečnosti zaupala: »Ondan sem videla tvojega moža, kako je v restoranu pospravil kar tri porcije rakov...«

Gospa Cathrin je mislila, da jo bo kap zadela. Ta požeruh jo torej slepari, na nesramen način jo za hrbtom goljufa! Nič ni pomišljala, temveč je šla naravnost k sodniku. Kot ločitveni razlog je navedla... moževo okrutnost. Zakaj po njeni sodbi je nekaj nečloveškega, da si mister Pocall za hrbtom svoje žene nabira novo tolščo in daje tako svojo ženo ljudem v zobe.

Kajpada ga v vsej Ameriki ni sodišča, ki v takšnem primeru ne bi dalo ženi prav. Tako je šel zakon na dvoje, po krivdi... mistra Pocalla. Siromak mora zdaj za skrivaj použite rake plačevati svoji ločeni ženi po 4300 dolarjev vzdrževalnine na mesec.

*

Pred kratkim se je moral neki varšavski trgovec zagovarjati zaradi čudnega poskusa umora. Svoji ženi je bil namreč zalepil v postelji usta in nos z obližem, da se je malone zadušila. Na vso srečo se je še o pravem času zbudila in odhitela naravnost na policijo ter vložila ovadbo zoper svojega moža.

Pri razpravi je bil ‚morilec' čisto strt. »Bog mi je priča,« je zatrjeval, da nisem imel takih namenov. Hotel sem se samo za nekaj minut rešiti neznosnega smrčanja svoje žene. Saj ne veste, gospodje, kako strašno ga je poslušati!«

Sodniki so bili mnenja, da se je obtoženec nasproti svoji ženi obnašal vse prej kakor nežno, vendar mu pa zato še ne gre očitati morilskih namenov. In so ga oprostili. A kaj mu to pomaga, revežu, ko so pa za ločitev zakona njemu naprtil krivdo...

*

Mister Herbert Walker iz Čikaga je zelo energičen zakonski mož. Njegova žena je bila časih nekoliko preglasna; nekaj časa je to mirno gledal, potem mu je pa nekega dne stvar zrasla čez glavo. Tedaj je šel v kopel in natočil v kad ledeno mrzle vode, potlej se je pa vrnil k ženi, jo vzel kakor otroka v naročje in jo vzlic obupnemu otepanju položil v mrzlo kopel. Gospe Ivy je to šlo tolikanj do živega, da nekaj dni sploh ni bilo več glasu iz nje.

Potlej je pa menda možev nauk že pozabila in domači prepiri so se začeli iznova. Toda mister Walker je zdaj vedel, kaj pri njegovi ženi najbolj zaleže: kadarkoli je le preveč povzdignila svoj glas, je morala vselej v ledeno kad.

Nekega dne je bilo pa gospe Ivy teh mrzlih kopeli zadosti; šla je k sodniku in terjala ločitev.

Mister Walker se ni mogel dovolj načuditi, ko ga je sodnik zaradi »krutega ravnanja« s svojo ženo spoznal krivega ločitve in prisodil njegovi ženi lepo vzdrževalnino. (Wl)

Skrivnosti spomina

Tudi vam se lahko na lepem pripeti, da vam več let vašega življenja izgine iz spomina

(Lw) Primeri nenadne izgube spomina niso redki; in vendar se nam zdi nemogoče, da bi vi ali jaz nekega dne, ko se odpravimo z doma, na lepem pozabili vse, kar smo počeli zadnjih pet ali deset let.

Policijska kronika velemest in zapiski psihiatrov so dokaz, da so takšni dogodki dokaj pogosti in da se pripete popolnoma normalnim ljudem, takim, ki so videti docela zdravi.

Potem imamo še pojav, ki bi mu rekli »razpolovitev lastnega jaza« Takšna je bila stvar z onim ameriškim pastorjem, ki je nenadoma pozabil vsa leta svojega duhovnikovanja in je odšel in odprl trgovino v neki drugi državi USA. Tam je z uspehom delal več let in cerkve skoraj ni videl od znotraj. Potlej se je pa prav tako nepričakovano spet vrnil k svojemu cerkvenemu poklicu in tisti mah pozabil svojo trgovsko »zablodo«.

Drug tak primer, še značilnejši:

Aprila 1931 je šel z doma neki mož kakih štiridesetih let, prebivajoč v Kewu na Angleškem, da si kupi zavitek cigaret. Prva reč, ki se je je potem spomnil, je bilo streljanje iz pušk in strojnic. Bil je ves zanemarjen, razmršenih las, neobrit in bosonog. Od takrat, ko je odšel z doma, so minili trije dnevi: mož je stopal proti Aldershotu. Tam je spoznal Talaveški trg — tisti trg, kjer je gledal kot devetleten fantič, kako se njegov oče sredi drugih vojakov odpravlja v Južno Afriko v vojno proti Burom. Vse drugo iz svojega življenja je pozabil. Spoznal ni ne svoje žene ne matere, ko sta ga prišli iskat v Aldershot, popolnoma je bil pozabil vse, kar se je zgodilo na svetu zadnjih 30 let. Čudil se je novi modi, strmel v moderne avtomobile in ves odrevenel poslušal radio in film.

Psihiatrom se je z velikim trudom posrečilo, da so ga počasi spravili k sebi. Polagoma se mu je spomin popolnoma vrnil — le tisti trije dnevi, ko ga je prijelo, so ostali za zmerom nezapisani v njegovih možganih.

Kako si dušeslovci razlagajo ta izredni pojav?

Odgovor na to ni ravno lahak, saj sega v filozofijo; nu, poskusimo!

Če naj po pravici povemo, moramo reči, da dušeslovci sami dosti ne vedo. Toda zadnje čase si vendarle utira pot neka nova teorija, čeprav jo biologi in psihologi odločno odklanjajo. Ta teorija trdi, da možgani niso nekako »skladišče« spominov, temveč samo nekak »transformator«. Stvar ni nova. Že Samuel Butler je rekel, da je spomin »doma« v sleherni celici našega telesa, Henri Bergson je šel pa še dalje po tej poti v knjigi »Snov in spomin«, izdani pred 40 leti; toda v to se na tem mestu ne moremo spuščati. (Nadaljevanje na 6. str.)

CELICA ŠTEVILKA 36

Čuden doživljaj profesorja Moulina

(Wl) Pariz, januarja.

Bilo je okoli dveh popoldne, ko je profesor snel s klina svoj plašč in klobuk. »V narodno knjižnico grem,« je rekel svoji ženi. To je bilo skoraj odveč: saj je profesor Gaston Moulin, znameniti starinoslovec, ob tej uri dan za dnem, leto za letom imel navado zaviti po Richelieujevi ulici v veliko narodno knjižnico. Tamkaj je imel že dolgo stalen sedež. Tudi danes ga je že čakala cela skladovnica knjig, ki jih je bil sluga nakupičil na njegovi mizici. Zaman. Profesorja Moulina tisto popolne ni bilo v knjižnico.

Profesorja Moulina tudi domov ni bilo. Minila je noč, njega pa še zmerom od nikoder. Tedaj je njegova žena vsa obupana obvestila policijo. Gaston Moulin je bil pravi vzor točnosti; njegova žena ne pomni, da bi bil le enkrat, kar sta poročena, čez noč izostal z doma. Prav gotovo se mu je pripetila nesreča.

V tesnobnem pričakovanju sta minila dva dni. Profesorja ni bilo od nikoder.

*

Monsieurju Civryju se je mudilo. V Boulognu na morju ga je čakal njegov angleški kupčijski prijatelj — tovarnar likerja kakor on. Čeprav je bila cesta poledenela, je gospod Civry podil s hitrostjo 80 kilometrov. Zdajci je pa vešče avtomobilistovo oko zagledalo od daleč na cesti človeško postavo. Naglo je zavrl: veliki Ford se je ustavil tik zraven neznanca, ki je ležal v razcapanem plašču brez zavesti na cesti.

Gospod Civry je naložil skoraj zmrzlega neznanca v svoj avto. Deset minut nato je še zmerom nezavestni tujec ležal v zakurjeni dvorani boulonjske bolnice.

»Ni dvoma: izgubil je spomin,« je izjavil primarij s tisto gotovostjo, ki ne prenese ugovora. »Očitna posledica udarca s topim predmetom; od njega izvira tudi velika rana na glavi.«

*

Policijski prefekt v Boulognu na morju je bil zelo zadovoljen. Poslal je bil dva svoja uradnika v bolnico, da spremita bolnika, ki je izgubil spomin, v policijsko bolnico. Papirji, ki so jih našli pri njem, so prefekta zelo razveselili. Saj je komaj 48 ur prej dobil iz Pariza brzojavno tiralico, da naj aretira Louisa Normana, s pravim imenom Curbeila, enega izmed najnevarnejših vlomilcev. Kaj ne bi bil zadovoljen: pravkar so mu poslali iz bolnice potni list gospoda Normana.

V policijski bolnici so bolniku napravili prstne odtise. In tedaj je policijski prefekt doživel prvo razočaranje: ti prstni odtisi se prav nič niso ujemali z daktilogrami, ki so mu jih poslali o vlomilcu Normanu iz Pariza. Med tem se je »simulant« že toliko opomogel, da so ga lahko spravili v samotno celico.

Pred nekaj dnevi je pa dobila pariška policija brzojavko iz Toulousa: »Vlomilec Norman aretiran. Pri njem našli dokumente profesorja Gastona Moulina. Prosimo podatke o Moulinu.«

Drugi dan so se vrata celice št. 36 odprla. Jetnika brez spomina so izpustili in se mu na vse načine opravičevali. Ko je slišal v prefektovem kabinetu ime Gaston Moulin, so mu stopile solze v oči: tisti mah se je spomnil, kdo je. In nenadoma mu je stopil v spomin tudi strašni dogodek, ki ga je bil spravil v ječo. Spomnil se je elegantnega gospoda, ki ga je ogovoril na ulici in se mu izdal za nekdanjega učenca. Spomnil se je, da je šel v kavarno in potem s tujcem nič hudega ne sluteč stopil v avto — kaj se je nato zgodilo, pa ni vedel nič več.

Kdaj je dekle staro 20 let

(Wu) Dunaj, januarja.

Pred sodnikom sedi mlada dama v elegantnem krznu. Toženec ni prišel, zato je pa njegov zagovornik toliko zgovornejši, da bi spravil sodišče na svojo stran. Avditorij je zaseden do poslednjega kotička; ni čudo, saj se pravda odigrava v najvišjih krogih dunajske denarne aristokracije.

Kdaj je dekle staro dvajset let? Smejte se temu vprašanju, če se hočete, toda sodnik in obe stranki ga obravnavajo s popolno resnobo; od odgovora nanj je vse odvisno.

Tožiteljica gospodična Hermina H. trdi, da je že na svoj dvajseti rojstni dan dopolnila dvajseto leto življenja, toženi veleindustrijec Hans G. se je pa postavil na stališče, da jih bo dopolnila šele na 21. rojstni dan. Ta neznatni nesporazum utegne stranko, ki pravdo izgubi, stati lepe denarje.

Zgodovina pravde sega nazaj v predvojna leta. Takrat se je seznanil 22letni Hans G., čigar rodbina je spadala med najuglednejše v tedanji Avstriji, z izredno zalo Berto H. Iz znanja se je kmalu razvilo nežnejše razmerje in 6. decembra 1911 je lepa Berta povila punčko.

Starši mladega moža seveda niso bili posebno navdušeni nad njegovim preuranjenim očetovstvom, vendar so vse storili, da preprečijo skandal in da mlado mater kneževsko odškodujejo. Ker so bili bogati, to ni bilo težko. Skleníli so pogodbo, v kateri mladi gospod sicer ni izrečno priznal svojega očetovstva, zato je pa prevzel skrb za otrokovo bodočnost. Zapisal je mali Herminí ne samo lepo vzdrževalnino, temveč tudi zavarovalno polico: ko dopolni svoje 20. leto, ji zavarovalnica izplača 100.000 kron, štiri leta nato pa še nadaljnjih 50.000.

Hermina se je izšolala; ves ta čas je njo in njeno mater industrijec obilno podpiral. Ko je prišla inflacija in 100.000 kron ni bilo vredno počenega groša, se je G. pokazal spodobnega človeka: sam od sebe se je obvezal, da bo Hermini namestu 100.000 kron izplačal 110.000 šilingov in ko dopolni 24 let, nadaljnjih 50.000 šilingov.

6. decembra 1932 je dobila tedanja visokošolka Hermina H. 110.000 šilingov na roko. Toda kmalu nato je G izvedel, da ga mlada dama toži: Hermina je namreč izjavila, da je dobila zavarovalnino celo leto prepozno, češ da bi jo bila morala imeti že na svoj 20. rojstni dan v rokah. Zato terja zamudne obresti, po njenih računih 7.700 šilingov. Toženec se pa sklicuje na to, da določba »po dopolnjenem 20. letu« nikakor nima v mislih njenega 20. temveč 21. rojstni dan. Priložil je tudi celo vrsto pisem, ki dokazujejo, da je gdč. Hermina sama pričakovala teh 110.000 šilingov šele za svoj 21. rojstni dan.

Sodnik ni vedel, kako naj odloči, zato je razpravo odgodil.

Alarm v nočnem klubu

Skandal v londonski »boljši« družbi: vseučiliški profesorji, aristokrati, advokati in veletrgovci v precepu

(w. T.) London, januarja.

Ostro je zabrlizgnil alarmni zvonec v rdeče razsvetljeni dvorani, ko so v predsobju zletela vrata na stežaj in so trije neznanci zdramili starega klubskega čuvaja Jacquesa iz najslajšega spanja. Alarmni signal je napravil čudež. Velika ruletna miza se je pogreznila v tla, nad njo so se pa tla spet lepo zgrnila. Kakor bi jih bila odprla nevidna roka, so zazijala v zidu tapetna vratca in sprejela bežeče goste.

Trije skrivni agenti Scotland-Yarda so Jacquesa odrinili v stran in s silo odprli od znotraj zaklenjena vrata. Toda v dvorani so našli samo enega človeka: nekega Kitajca, ki je v kotu sladko spal, očitno omamljen z opijem. V dvorani so ležale na tleh razmetane kvarte, deli raztrganega damskega šala in par likerskih kozarcev.

Detektivi niso odnehali. Vajeni takšnih reči so prvi mah izpregledali pomen nenadne premene prizorišča. Potrpežljivo so trkali po zidu, dokler jim ni votel glas v neizmeren strah zvestega Jacquesa izdal vrata skrivališča. Tisti mah so že bili v njihovih rokah vitrihi in čez nekaj minut je veliki avto, ki je čakal pred hišnimi vrati, že drvel s šestnajstimi neprostovoljnimi potniki proti policiji.

Skandal je bil nezaslišan. Šestnajstorica ljudi, ki jih je usoda tisto noč zanesla v klub »Karavan-Serail«, so sicer molčali ko ribe. Toliko zgovornejša je bila pa zato knjiga, ki so jo izteknili v skrivnem predalu neke klubske pisalne mize. V tej knjigi so pred vsem dobili popoln seznam članov nočnega kluba. Med njimi so bila imena veleuglednih Londončanov; lahko si predstavljamo njihovo grozo, ko so drugi dan nepričakovano prišli ponje detektivi in jih odvedli pred preiskovalnega sodnika.

*

Zdaj sedi vsa dična družba na zatožni klopi: dva vseučiliška profesorja, trije aristokrati, dva ugledna odvetnika, šef neke veletvrdke, štirje bogati trgovci, neki visok častnik in tri dame iz najboljše londonske družbe — zraven njih pa postave iz bohemskega sveta, lahkožive služabnice muz in darovalke ljubezni.

Nad vse mučna afera, čeprav sodišče iz prizanesljivosti ni izdalo imen obtožencev. V klubu so se sestajali po enih ponoči. Prav tako kakor večina njegovih nočnih gostov je imel namreč tudi klub dva obraza: do polnoči so bili njegovi prostori shajališče spodobnih ljudi, v naslanjačih so posedali gentlemani in kadili havanke, v restavraciji so pa po končanih gledaliških predstavah servirali večerjo. Deset minut po dvanajstih so se dvorane izpraznile in luči so ugasnile.

Ob enih so se pa skrivna vrata »Karavan-Serajla« odprla čisto drugim gostom. Kadilci opija in uživalci morfija in drugih mamil so dobili v skritih kotih vsega, česar so si poželeli. V veliki dvorani se je pa do zgodnjih jutrnih ur vrtila ruleta, zraven so pa nage plesalke razkazovale svojo umetnost. Ni čudo, da so se iz teh predstav kaj rade izcimile orgije.

Med stalnimi gosti nočnega kluba je bilo tudi mnogo Kitajk in Japonk. Sodelovale so prav tako kakor dame iz »boljše« družbe pri erotičnih predstavah, kakršne so si mogli izmisliti le bolni možgani razbrzdanega režiserja. Največja privlačnost teh prireditev je bila neka Španka, Carmen Hernandez po imenu; tudi ona sedi na zatožni klopi. Pri razpravi se dela zelo ogorčeno in je izjavila, da je pripravljena pokazati svoje plese tudi sodniku, naj se le sam osebno prepriča; da je njena plesna umetnost popolnoma spodobna. Seveda je sodnik njeno ponudbo s hvaležnostjo odklonil.

NEZNANI MILIJONAR

Tragedija francoskega bogataša med marseljskimi apaši

(Wq) Pariz, januarja.

Pariške in marseljske detektive muči zadnje dni skrivnosten umor, tako fantastičen, kakor bi si ga izmislil Edgar Wallace. Umor je sicer že pojasnjen in morilci pod ključem, zato pa imena žrtve ne morejo dognati. Še več: morilci sami ne vedo, koga so ubili.

Nekega dne je prišel v mornariško krčmo marseljskega pristaniškega okraja eleganten mož gosposke zunanjosti. Na rokah se mu je lesketalo vse polno briljantnih prstanov, pa tudi sicer je vsa njegova zunanjost izdajala bogatina.

Njegov prihod med gosti ni zbudil posebne pozornosti, saj ni nič nevsakdanjega, če si pridejo ogledat apaško početje in nočno življenje tudi boljši ljudje. Samo ena ženska je kazala, da se zanima za gosta. Ta ženska je nekoč pela v pariških zabaviščih, pozneje v marseljskih, naposled se je pa čisto vdala nočnemu življenju; imenovali so jo Rdečelasi demon. Tujec jo je povabil k svoji mizi, a že po desetih minutah sta sklenila, da se preselita v drugi lokal, v neki bar v bližini. Irma Roos, tako je bilo rdečelasemu demonu ime, je želela, naj bi šla z njima še dva njena prijatelja; neznanec je brez obotavljanja pristal.

Tako se je družba odpravila v bar »Pri rumeni zvezdi« in si najela posebno ložo. Naročili so šampanjca, zamaški so pokali in steklenice so prihajale in odhajale. Ko je že precej pozno poklical radodarni gostitelj plačilnega in potegnil denarnico, so Irma Roos in njena dva prijatelja razširili oči. Tujec je imel v denarnici cel šop tisočakov, za 250.000 frankov, kakor se je pozneje izkazalo. Plačal je račun in malomarno, kakor se za bogatina spodobi, pustil na mizi 500 frankov napitnine.

Deset minut nato so Irma in njena dva spremljevalca poklicali taksi. »Našemu prijatelju,« so rekli šoferju in pokazali na neznanca, ki se je komaj držal na nogah, »je postalo slabo. Spravili ga bomo domov.« In res so na videz nezavestnega moža spravili v avto in šofer je pognal. Pred nekim hotelom jih je odložil.

Toda šoferju se je stvar zdela sumljiva in zato je drugi dan šel in stvar prijavil na policiji. Toda ko so prišli detektivi v hotel, Irme in njenih dveh pajdašev že davno ni bilo nikjer več.

*

Velika igralnica v Monte-Carlu je bila nabito polna, ko je stopil neki gospod k rdečelasi dami, ki je sedela v bližini croupierja. »Prosim, izvolite za menoj, in vaša soseda takisto.«

Spodaj je že čakal policijski avto. Deset minut nato je detektiv rdečemu demonu in njenima dvema prijateljema, zloglasnima apašema, povedal v obraz, da so umorili neznanca v marseljskem pristaniškem okraju. Sprva so tajili, potem so pa le priznali. V baru »Pri rumeni zvezdi«, čigar lastnik je bil takisto član apaške tolpe, so tujca najprej omamili s praškom, ki so mu ga nasuli v pijačo, nato so ga pa zabodli v srce. Truplo so spravili iz hotela v kovčegu do morja in ga vrgli v valove. Tudi mrtvečevo denarnico so vrgli v morje, še prej so pa iz nje pobrali četrt milijona frankov.

Kako je njihovi žrtvi ime, morilci sami ne vedo. »Neki milijonar mora biti,« je rekla Irma Roos, »ker je govoril o velikih posestvih in o dveh gradovih, ki jih ima na severnem Francoskem.«

S tem priznanjem se zdi, da je stvar urejena: policija ima morilce v rokah — le ime neznane žrtve mora še dognati.

Kdor ve, da nič ne ve, dosti ve.

Kaj beremo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Pošta in zemljepisje

(Ou) Pariz, januarja.

Zadnjič je neki Američan hotel oddati na nekem pariškem brzojavnem uradu brzojavko za Cambridge na Angleškem. Iz Bog ve kakšnega vzroka se je uradnici zazdelo, da bi se moral ta kraj pisati v dveh besedah. Da se prepriča, je vzela na pomoč debel register in začela listati v njem, ne meneč se za ljudi, ki so čakali, da pridejo na vrsto.

Naposled je našla, kar je iskala.

»Prav imate, gospod, res je samo ena beseda. Samo da ta kraj ni na Angleškem.«

»Kako ste rekli?« osupne Američan. »Ni na Angleškem?«

»Ne, gospod. V tej knjigi je zapisano: v Veliki Britaniji.«

Američan — kaj je hotel! — je požrl odgovor in kot pametnejši odnehal.

Nagrobni napisi

(Au) Na pokopališču v Limogesu bereš na neki porcelanasti plošči tale napis:

X. Y.
Umrl v starosti 17 let.
Tvoja starša ti oprostita, da si pri maturi padel.

V St. Wolfgangu pa vidiš:

Tu počiva X. Y., 87 let star,
pekovsin.

In v Sofiji:

Tu počiva N. N., žrtev zdravnika X.

(»Prager Tagblatt«)

Princ in junak

(Lw) London, januarja.

Waleški princ slovi prav tako po svojem pogumu kakor po dobrosrčnosti. Ondan je obiskal neko zasebno bolnico, kjer živi 36 najhuje prizadetih vojnih pohabljencev, nesrečnežev, ki se jim nakazne brazgotine do smrti ne bodo zacelile.

Princ je z vsakim od njih spregovoril prijazno besedo. Ko je bila ura pri kraju, so ga spremili k izhodu.

»Oprostite,« je oporekel naslednik na angleškem prestolu, »videl sem šele 29 invalidov. Kje je po ostalih 7?«

Voditeljica je skušala princu dopovedati, da so oni tako iznakaženi, da mu ne priporoča, da bi jih pogledal.

Toda waleški princ se ni dal odpraviti. Tedaj so ga odpeljali v drugo dvorano in princ je dolgo ostal pri njih. Potlej se je pa obrnil k voditeljici:

»Tu jih vidim samo šest. Kje je pa sedmi?«

»Visokost,« so mu odgovorili, »rotimo vas, ne hodite ga gledat.«

»Hočem,« je odgovoril princ.

Odvedli so ga v temno sobo. Princ je zavil proti postelji. In ko so se mu oči privadile temi, je zagledal na njej ne človeka nego živo grozoto: trup brez rok in brez nog s strašno iznakaženim obrazom in z votlimi, slepimi očmi.

Princa so zalile solze. Sklonil se je k junaku in ga poljubil na čelo.

Tako je waleški princ počastil spomin 900.000 v vojni padlih Angležev in milijone pohabljencev. (»Liberty«)

Brezžična telovadba

in njene posledice

(Os) Pariz, januarja.

Kakor v drugih državah imamo tudi pri nas v radiu telovadno uro; predava jo mlad telovadni profesor. Neka mlada gospodična si je njegove nauke posebno k srcu jemala; kadar je učil razne gibe in kretnje, ni nikdar dvignila roke ne noge, ne da bi ji bil tega zapovedal nevidni učitelj.

Te vaje so postale vestni učenki s časom prava vsaktedenska potreba, ne samo telesna, nego tudi duhovna. In nehote je začelo v njej kliti in rasti toplo čuvstvo do skrivnostnega mojstra, ki jo je po mili volji obračal, vrtel, poganjal kvišku in spet vrgel ob tla. Preden se je mlada dama dobro zavedla, je bila do ušes zaljubljena v neznanega in nevidnega napovedovalca.

In ker je dekle modernega kova, ni držala križem rok, nego je šla in svojega telovadnega mojstra poiskala. In glej: ko sta se prvič videla, sta našla takšno dopadenje drug na drugem, da sta se te dni vzela.

Hladnokrvni vratar

(At) Pariz, januarja.

Pred kratkim je prišel v francoski parlament eleganten gospod in hotel govoriti s predsednikom vlade.

»Zaradi kakšne stvari?« ga vpraša vratar. Ogenj tujčevih oči se mu je zdel nekam čuden.

»Jaz sem brat sv. Ivane,« odgovori obiskovalec. »Prišel sem, da rešim državo. To vam menda zadošča?«

Vratar pogleda norcu hladno v oči in mirno pove:

»Gospod predsednik vlade se pravkar vozi v Rouen, kjer bodo danes popoldne vašo sestro obglavili. Toda ob 12.15 gre še en vlak. Če se požurite, ga boste ravno še ujeli.«

In nesrečni norec je odhitel.

(»Prager Tagblatt«)

Bela vrana

(Ov) Pariz, januarja.

Davkarije vsega sveta so znane po svoji nepristopnosti, in davčni izterjevalci nič manj. Toda sem pa tja se med njimi vendarle dobe bele vrane, ki niso še čisto prišli ob človeška čuvstva.

Takšnega davkarja imajo v Aubervilliersu na Francoskem. Ko se je neki davčni obvezanec obrnil na davkarijo s prošnjo, naj vendar malo počaka, mu je človeški uradnik odgovoril:

»Popolnoma razumem sedanje gospodarske težave, zato ne terjam ničesar nemogočega. Imam samo eno željo: spraviti koristi državne blagajne v sklad v korist mi davkoplačevalcev.«

In ko se mu je hvaležni obvezanec zahvalil, se davkarju ni zdelo za malo, da mu je na pismo odgovoril:

»Tudi jaz se vam zahvalim za vaše pismo. Dobro vem, kako trda prede dan današnji trgovini in industriji, in zato gledam v prvi vrsti, da združim

Plošče — gramofone

izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

ELEKTRON d. z. o. z.

Ljubljana, Tavčarjeva 3

Preselili smo se v pasažo palače „Viktorija“

njune interese z erarskimi. Za svojo dolžnost smatram, da sem z davčnimi obvezanci kar moči prijazen in jim pomagam, kjer je le mogoče...«

(»Jour«)

Šest tisoč let stara praprot

V leningrajski botaniški vrt so pred kratkim pripeljali izredno redko zbirko praproti. Botanik in raziskovalec Müller je pripeljal to zbirko prav iz Avstralije. Nekatere praproti so stare dobrih 6000 let; vredne so svojih 30.000 do 50.000 zlatih rubljev.

Kaj bi pa vi storili

na njegovem mestu?

(Lw) Pred nekaj tedni je strahovito deževje izpremenilo Filipinske otoke v sama jezera. Neki otočan, ki so ga valovi zalotili doma, se je ravno še o pravem času rešil na drevo; nanj je potegnil tudi svojo mater, svojo ženo in svoje tri otroke.

Toda narasle vode so drevo izkoreninile in ga z divjo naglico gnale proti morju.

Pred ubogim Filipincem je vstal strahovit problem. Ker je znal plavati, bi čeprav trudoma, lahko rešil enega od svojih. A koga naj reši? Mater? Ženo? Otroke? In katerega od njih?

Nesrečnež je rešil svojo ženo, kakor ste najbrže že brali.

Njegov sklep je videti moder. Zakaj mati je bila večji del svojega življenja že doživela. Če bi rešil samo enega otroka, ki storil prehudo krivico drugima.

Prirodni nagon je vdihnil možu pravi sklep. On in njegova žena bosta lahko imela še druge otroke.

Toda, ali ne čutite, da je bila še ena možnost? Mož bi se bil lahko t u d i s a m prepustil valovom z vsemi svojci...

Kaj bi pa vi storili na njegovem mestu? (»Everybody's«, London)

Moder odgovor

(Tx) Berlin, januarja.

Veliki računar Adam Riese je bil po poklicu rudarski uradnik. Nekega dne mu je dejal neki razsipen tovariš:

»80 goldinarjev zaslužim na leto, imam dva konja, slugo in pažeta; povejte mi, kako naj izhajam?«

Adam Riese je malo pomislil, potem je pa rekel:

»Če se pomnožite s sodnikom in delite s krvnikom, dobite ravno vislice.« (»Berliner Tageblatt«)

Družba, ki plačuje

30%no dividendo

(Lw) Praga, januarja.

Orožna industrija je mednarodna in ne pozna ne prijateljev ne sovražnikov. Njene veje segajo čez državne meje. Dokaz je družba »Dynamit Nobel« v Bratislavi, češkoslovaška tvrdka pod okriljem Länderbanke. Družba je dejansko pod nemško kontrolo, sama pa kontrolira razen čeških tudi več romunskih in madžarskih orožarn.

Predsednik te družbe, Gustav Auf schlaeger, je umrl l. 1933. Bil je obenem tudi eden izmed vodilnih mož znane nemške družbe »S. G. Farben Industrie«; ta nemška družba ima tudi večino delnic češkoslovaške.

Od leta 1929 dalje vrže »Dynamit Nobel« vsako leto 30% dividend svojim delničarjem. V dobi najhujše gospodarske krize, ko milijoni in milijoni ljudi nimajo kruha, je ta družba za izdelovanje orožja in razstreliva dosegla svojo najvišjo dividendo in jo znala do današnjega dne ohraniti.

(»Wirtschaft«, Praga)

Paris ima fantazijo

(At) Pariz, januarja.

Pred nekaj tedni so pariški dnevniki prinašali dan za dnem cele stolpce dolga poročila o početju in izjavah nekega mladega delavca iz pariškega predmestja, Evgena Parisa po imenu, ki mu je bil stric iz Amerike, neki docela neznan milijarder, zapustil pravljično bogastvo.

Toda radodarni stric je odredil, da mora njegov nečak tudi v bodoče opravljati svoj dosedanji poklic; tako so ga časnikarji mogli intervjujati le v njegovi delavnici.

Poročila v pariških listih so postajala od dne do dne fantastičnejša. Posebno dobro informirani dnevniki so vedeli že povedati, da bo g. Paris velik del svoje dediščine daroval v prospeh francoskega sporta. Seveda je mladi dedič postal središče splošne pozornosti in imel od dne do dne več »prijateljev«.

Toda namenjeno jim je bilo grenko razočaranje. Zakaj pravkar beremo v pariških listih pod dosti skromnejšimi naslovi izjavo Parisovih staršev. Iz te izjave se vidi, da jima njun nadobudni sin Evgen s svojo bujno domišljijo to pot ni prvič zagodel. O kakšnem stricu iz Amerike jima ni prav nič znanega...

Za stvar so se začele zanimati tudi oblasti. Toda mladi mož je stvar o pravem času zavohal in ko se je pri njem oglasil stražnik, je našel gnezdo prazno...

Henrik Sienkiewicz

na Poljskem na indeksu

(Lw) Veliki roman »Križarji«, delo slavnega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza, Nemcem ni ravno preveč naklonjen.

Ker so pa Nemci in Poljaki zadnje čase debeli prijatelji, je tiskovni urad pri poljskem zunanjem ministrstvu v Varšavi prepovedal prodajo francoskega prevoda tega romana, ki je pravkar izšel v Parizu.

Tako je Poljska zaradi ljubimkanja s Hitlerjem zatajila enega svojih najslavnejših sinov.

(»La Bonne Guerre«, Pariz)

Svoboda lepoticam s Tahitija

Pariz. Francoski kolonijalni minister Rollin je razveljavil stroge nravstvene odredbe na otočju Tahiti, ki jih je francoska vlada svojčas izdala. S svojim podpisom je minister Rollin vrnil ondotnim lepoticam njihovo prejšnjo rajsko prostost.

Doslej je bilo po devetih zvečer domačinom prepovedano petje lepih narodnih pesmi, tahitske lepotice se pa niso smele pokazati v Papetu, glavnem tahitskem mestu, v svojih »parejih«, pestrih in rožastih robcih, ki si jih sicer vežejo čez pas. Minister je prav posebno poudaril, da ni nobenega povoda, da bi se tahitske lepotice ne smele oblačiti po starih šegah, saj ameriške in angleške kopalke »paradirajo« celo na ulicah in v morskih kopališčih v najrazličnejših »shortih« (kratkih hlačkah) in pestrih tahitskih »parejih«.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

13 vitezov mrtvaške glave

(Wj) Krems, januarja.

Prebivalstvo v okolici Krumaua se je prvi teden po novem letu prav pošteno razburilo: najimovitejši meščani so prejeli zapóred grozilna in izsiljevalna pisma. Izsiljevalci so terjali visoko odkupnino, drugače bo pa gorelo. Na pismu je bil črn žig z mrtvaško glavo, dvema prekrižanima kostema in številko 13, podpis pa »Vitezi mrtvaške glave«.

Takšno grozilno pismo je dobil tudi nadučitelj glavne krumauske osnovne šole. Toda on se ni ustrašil; prijavil je stvar orožnikom, da so zasedli pošto in tam čakali, kdaj se bo nepridiprav vjel v nastavljeno past.

Tri dni nato je poveljnik orožniške postaje prijel nekega petnajstletnega učenca, ki je povpraševal na pošti po »poštno ležečih« pismih. Poizvedbe so pokazale, da je bil prav ta fant »poveljnik« dvanajstglave tolpe samih petnajstletnih pobalinov, ki so imeli na »programu« še vsa mogoča izsiljevanja, zlasti zaljubljencev, ki so jih frkolini opazovali na njihovih sestankih.

Orožniki so preiskali stanovanja aretiranih fantov in našli tam obširne zapiske in popise premožnih meščanov in zaljubljenih parov iz Krumaua in širše okolice, poleg tega pa pravo pravcato knjižnico vseh mogočih ravbarskih in detektivskih istorij.

Vseh trinajst neviteških vitezov je spravilo zdaj sodišče pod svoje okrilje.

Pred 235 leti

(Lw) London, januarja.

V letu Gospodovem 1700 je angleški parlament izglasoval tale zakon:

»Nobena ženska, ne glede na starost, družabni sloj ali poklic, naj že bo devica, zakonska žena ali vdova, ne bo smela, ko stopi v veljavo ta zakon, zapeljati nobenega podanika Njegovega Veličanstva ne se z njim poročiti, če bi ga imela omamiti s parfumi, šminko, kozmetičnimi sredstvi, umetnimi zobmi, lasuljami, steznik, krinolino, z visokimi petami in podloženimi boki. Katera bi se proti temu pregrešila, ji bo zakonska zveza razveljavljena, sodišče jo bo pa vrhu tega zasledovalo še zaradi čarovništva. (»Evening Standard«)

Najdaljša železniška proga

d. M. Zgradba najdaljše železniške proge se ravno bliža koncu. Proga bo tekla iz Londona v Hongkong na Južnem Kitajskem. Že spomladi leta 1936 se bodo vozili potniki v istem kupeju prav iz Londona do Hongkonga, torej celih 17.000 kilometrov. Vožnja bo trajala kakšnih 17 do 18 dni; ni dosti, če pomislimo, da bo železna cesta objela skoraj polovico zemeljske oble. Iz Londona bo vlak vozil do Dovra, tam bo pa zapeljal na več povezanih ogromnih vlačilcev, ki ga bodo potegnili do francoske obale, od ondod bo pa držala vsa ogromna pot po suhem do Hongkonga.

Največja solnčnika na svetu

d. M. V angleškem mestu Leicestru dogotavljajo zdaj dva ogromna in do naših dni največja solnčnika.

Solnčnika je naročil kralj afriške države Benine, Akenzua Drugi. V Beninu vlada skoraj vse leto ogromna pekoča vročina, ki seveda tudi kralju ne prizanese. Letos se bo skušal ubraniti pripeke s solnčnikoma, visokima pet, širokima pa štiri metre. Oba solnčnika imata čez špriklje napeto rdeče platno, ki je na svoj način preparirano, da mu vroče solnce ne bo škodovalo. Kljub ogromni velikosti sta solnčnika razmeroma poceni. V našem denarju bi ju cenili vsakega na 4.500 dinarjev.

Solnčnikov ne bo potreboval kralj samo za svoje lastno udobje, temveč tudi v državne svrhe. Pod enim bo ob vročih dneh sejal državni zbor.

Manikerka in črni sin Arabije

w. T. Budimpešta, januarja.

Pri neki razpravi v Budimpešti sta si stala nasproti belec in črnec; časnikar Koloman Rozsahegyi, sin znanega igralca, in Arabec Delkir Suleiman Abdir, poklicni kuhar kave v nekem odličnem budimpeštanskem hotelu.

Rozsahegyi je namreč priobčil v nekem madžarskem tedniku šaljiv podlistek z naslovom »Kapucinček«. Delkiru Sulejmanu Abdiru se je zdelo, da je ost tega članka naperjena nanj, zato je šel k sodnikom in pisca tožil. Podlistek govori o mladem Arabcu, ki je v službi nekega hotela. Ta Arabec da se je strastno zaljubil v neko mlado srčkano manikerko in jo prosil, naj mu postane žena. Dekle pa da je njegovo ponudbo zavrnila, češ koža Arabčeva da ji je prečrna.

Razprava je bila prav zanimiva in vesela. Sodnik se je moral presneto modro držati, sicer bi bil večkrat prasnil v smeh. Tožnik govori sijajno madžarščino; izjavil je v splošno veselje vseh poslušalcev, da je imel zaradi podlistka hude neprijetnosti. Njegova žena ga je baje strašno zasmehovala. Najhuje ga je pa zadel v čast oni odstavek podlistka, ki pravi, da je Arabec tekal od zdravnika do zdravnika in moledoval, naj mu vendar kdo dá injekcijo, da mu bo koža postala bela. Razen tega je tam še to napisano, da je manikerka povila fantka »kapucinčka«, čigar oče je Arabec.

Sodnik je prigovarjal Suleimanu, naj se vendar izlepa poravna s časnikarjem; saj se je nekoč že tožaril zaradi take neumnosti, pa se je potem vendar pobotal, ko je dobil od obtoženca primerno odškodnino.

Delkir Suleiman je bil pa tokrat trmast. Ni in ni hotel odnehati. Sicer je ogorčeno tajil, da bi bil on tisti Arabec iz podlistka, kajti on da nikoli ni poznal nobene manikerke in tudi ni bil nikoli oče kapucinčka. Toda njegova žena ga je zaradi vsega tega tako hudo napadla, da jo je komaj preprosil, da se ni dala ločiti.

Sodišče je h koncu časnikarja oprostilo, češ da ni dokazano, da bi bil mislil v svojem spisu ravno Delkira Suleimana, ker sploh ni navedel nobenega imena. Delkir pa s tem ni bil zadovoljen in je vložil priziv.

Sultanova zakladnica

Carigrad, januarja. Turška vlada je povabila nekega holandskega draguljarja, da popiše v Istanbulu vse dragocenosti, nakopičene v zakladnicah nekdanje sultanske palače. Nihče prav ne ve, zakaj je vlada to odredila. Holandski strokovnjak je v razgovoru z zastopnikom »Tijda« omenil nekaj od sile zanimivih podrobnosti. Dejal je, da so v zakladnicah neizmerne vrednosti. V zakladnici, zavarovani z debelim zidovjem, v katero se da priti le skozi več jeklenih in bronastih težkih vrat, leže na policah v zaprtih steklenih posodah vdelani in nevdelani demanti, smaragdi, rubini, safirji in biseri bajnih oblik in velikosti. Neki smaragd, dolg 12 centimetrov in čist ko ribje oko, je vkovan v držaj bodala. Ta kamen ima baje neprecenljivo vrednost.

Prav tako je z ogromno krono sultana Murata IV., ki ima vdelanih kakih 20.000 biserov, 40.000 rubinov in mnogo prekrasnih demantov.

Neka ovratnica je okrašena s sinjim demantom, velikim ko laški oreh, neki meč s safirjem, nič manjšim od jajca, neka verižica s prekrasnimi velikimi rubini tehta kar 2 kili. Samo draguljski oddelek ceni Holandec na svojih 100 milijonov holandskih goldinarjev.

V stari prestolni dvorani so stene pokrite s suhim zlatom, v zlato je pa vdelano drago kamenje. V tej dvorani je 3 metre visok prestol, darilo perzijskega šaha sultanu Selimu. Ves prestol je posejan z redkimi dragulji. Nad prestolom je v krono spletena verižica s pravljično velikim smaragdom. Ta kamen je 30 centimetrov dolg, 14 centimetrov širok in debel 5 centimetrov. Večjega smaragda sploh ni na svetu. Prestol z verižičasto krono vred je vreden najmanj 10 milijonov holandskih goldinarjev.

V stenskih vdolbinah prestolne dvorane so postavljeni več sto kil težki oklepi iz subega zlata. Na čajni mizi je zlata posoda v obliki pokala, posejana z najmanj 2000 demantov.

Pravijo, da je turška vlada dala te zaklade zato popisati, ker jih misli odprodati.

Srebrni sled

Zgodba s planin

Godba je polnila plesišče gorenjskega hotela. Milan je sedel v prijaznem kotičku kakor v varnem zalivu in opazoval vrteče se pare, ki so se veselo zibali mimo njega. Počutil se je zelo dobro; pobožno je srkal svojo smotko in razmišljal tjavendan. Že kmalu po treh kraljih se je bil odpravil v hribe, čeprav letos sneg ni bil kaj prida. Vzlic temu je imel že nekaj lepih tur za seboj. Obraz mu je solnce ožgalo, da ga je še sam komaj spoznal v zrcalu. Kar hvaležen je bil svojemu prijatelju, ki mu je svetoval, naj gre za nekaj dni v planine.

V sosednjem kotu je Milan zagledal mlado damo. To odkritje ga je navdalo še z večjim veseljem, ko je ugotovil, da starejša gospa in sivolasi gospod v njenem spremstvu pač ne moreta biti nihče drugi kakor njuna starša. Očetove oči so željno požirale novice iz dva dni starega dnevnika; materine roke so pa delale silo nežnemu ročnemu delu. Njuna hči ni med nobenim plesom sedela.

Tedaj zaigra godba demonski tango. H gospodični se zaziblje neki gospod v zelenem lovskem suknjiču. Toda že je bil Milan pri njej; priklonil se je in odpeljal dekle v tangojske čare. Lovec je razočarano gledal za njima.

Milana je ljubkost njegove plesalke kar oslepila. Njene oči so bile kakor dva žuboreča vrelca v bledi in ozki pokrajini njenega obraza. Imela je dolge žametaste trepalnice, lepo oblikovane goste obrvi in naravno kodraste kostanjeve lase. Plesala je zelo dobro. Njen srebrni glas je zvenel kakor od nekod daleč. Po plesu se

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

ji je Milan predstavil. Tudi ona mu je povedala svoje ime. Ko sta se ločila, sta bila že dobra prijatelja.

Zdaj je Milan spet sedel v svojem kotu, kadil in sem pa tja pogledal tja k Dani — tako je bilo lepi plesalki ime — in stregel na razgovor med njo in njenima roditeljema.

»Jutri grem že ob sedmih na Tamar,« je izjavila deklica.

»Hm! Tako zgodaj že? Pojdi rajši nekoliko kasneje, pa te malo spremiva,« je rekla mati.

Tudi oče je pogledal izza svojega lista in zamomljal:

»Ne, to ne gre. Dana! Kaj misliš, da te bomo sámo pustili na Tamar? Pa če se ti kaj zgodi?«

»Nič hudega se mi ne more zgoditi, očka. Teren sploh ni nevaren, sicer je pa ob tem času že dosti ljudi na nogah.«

Še nekaj časa so se dajali, potlej je pa mati pristala: »Naj bo. Končno... saj menda res ne bo tako nevarno, kakor ti misliš.«

Oče je pa še dalje godrnjal: »Seveda, kakor njeno veličanstvo zapove!« in se je spet zatopil v svoj list.

Takrat je tudi Milan sam pri sebi sklenil, da se drugo jutro odpravi na Tamar. Hotel je sicer vsaj še enkrat plesati z Dano, pa ni šlo, ker je kmalu po tem razgovoru z očetom in materjo odšla.

*

Drugo jutro se je Milan zbudil malo pred osmo. Skočil je iz postelje, kakor bi mu kdo podžgal, se v naglici oblekel in odhitel ven. Izpred hotela, kjer je Dana stanovala, je držalo več sledov nizdol, le en sled smuči je kazal proti Tamarju.

»Dana,« je koprneče dehnil Milan, zavil s smučmi v osamljeni sled in se pognal. Kmalu je vas ostala za njim. Nič se ni oziral, venomer je gledal le v srebrni sled pred seboj, komaj čakaje, da deklico dohiti.

Med tem je vzšlo solnce izza leskečočih se vrhuncev in preplavilo valovito snežno pokrajino. Mladega moža je prevzelo tako neugnano veselje, da bi bil najrajši ves svet objel. Čedalje bliže se je čutil Dani in njegovo srce je neprestano utripalo: »Da-na! Slad-ka Da-na!«

In Milan je hitel dalje, zmerom dalje. Srebrni sled je držal k smučarskemu domu. Ustavil se je, odpel si smuči, globoko vdihnil zrak in stopil v kočo.

Notri ni bilo nikogar razen enega samega gospoda, ki je srebal vroč čaj. Milan je obstal na pragu kakor pribit.

»Nu? Kaj se mar bojite? Mirne vesti lahko prisedete!« je rekel tujec in se zasmejal.

Milan je prisedel in zajecljal: »Ali so ti sledovi zunaj vaši?«

»Da! Lastnonožni!«

Milan je moral zajeti sapo. Kar čutil je, kako ga je stisnilo za srce.

»Kaj vam pa je? Tako pobiti se mi zdite — ali ste mar oženjeni?« je sočutno vprašal neznanec.

Tedaj mu je Milan povedal, zakaj se je bil odpravil na Tamar. Govoril mu je o snočnjem plesu, govoril o Danini očarljivosti in o tem, da ga on, neznanec, pač ne more razumeti, ko pa tega nebeškega bitja ne pozna.

Med tem ko je zaljubljenec tako govoril, je na neznančevem obrazu zmrznil nasmeh. Bilo je, kakor bi se izgubil sam vase, in nosnice so se mu razširile. Stisnil je ustnice, kakor bi se bal, da ne bi česa zinile. Potem je pa nenadoma udarilo iz njega:

»Tako! Za Dano se plazite! Lepa reč! Kako pridete neki do tega?! Prvič: včeraj sem se že jaz z njo zgovoril, da pojdeva danes skupaj na Tamar — nikar me tako bebasto ne glejte! Da! Drugič, sem jo danes skoraj celo uro zaman čakal pred njenim stanovanjem. Tretjič, ne hodite v tuj želnik, in četrtič, izbijte si Dano enkrat za vselej iz glave, drugače vam bom ta posel jaz opravil! Razumeli?«

Tujec je bil zaripel kakor rak. Milan je sedel pred njim in bebasto strmel vanj. Srce mu je obupno capljalo v prsih kakor riba, ki jo vrže na pesek in se bori za življenje. Milanu je bilo, kakor da ga mora to razodetje umoriti.

»Plačam!« je tedaj zavpil. In ta krik ga je odrešil. Že prihodnji mah se je spet imel v oblasti. Pokril se je, se porogljivo obrnil k tujcu: »Mnogo zabave na Tamarju, vam in vaši Dani!« in junaško zavil k vratom. Zunaj si je nateknil smuči in zavil v dolino. Pri tem je pa dobro pazil, da ni nikdar križal dozdevnega Daninega sledu. S srditim veseljem je drvel po prelestnem terenu. In malo je manjkalo, da ni povozil neke gospodične, ki se je tik pred vasjo učila žlahtne smučarske umetnosti.

Milan se je obrnil, obstal, pogledal in ostrmel. Takšno naključje! Dana je bila, in kako veselo se mu je nasmehnila!

Pognal se je k njej in ji svečano sporočil: »Gospodična Dana, na Tamarju vas čakajo!«

»Kako pa vi to veste?« ga je vprašala hudomušno.

Milan je narisal s palico srce v sneg in odgovoril: »Ker... ker sem vas tudi jaz prišel čakat.« In ji je začel pripovedovati o tujcu v smučarskem domu in o njegovi vojni napovedi. Dana se je morala na glas zasmejati.

»Saj res — tega še ne veste, gospod... gospod Milan. Ta človek mi ne da miru. Včeraj me je spet prosil za skupen izlet. Naposled sem pristala. Toda davi, ko sem vstala, mi je bilo žal. Tako krasno jutro je bilo, da se mi ga je kar škoda zdelo, izgubiti ga z njim. In tako je moral pač sam na Tamar. Nu, škodovalo mu menda ni. A zakaj ne bi malo sedla?«

Milan je odložil smuči na kup snega. Oba sta sedla nanje, čebljala o vseh mogočih rečeh in tako čisto preslišala, da je ura v zvoniku že bila poldne.

Tedaj je pa nenadoma nekaj švignilo proti njima in se globoko zapičilo v mehki sneg. In ko se je to ‚nekaj' skobacalo na noge, je Milan videl, da je oni tujec iz smučarskega doma.

»Tako viharnega priklona pa res nisem od vas zahtevala,« je rekla deklica in kar vidno uživala njegovo zadrego.

Tujec je bil tako bel, kakor bi se bil v smetani okopal. Zajecljal je: »Na žalost sem vas zastonj čakal. Toda danes popoldne boste menda utegnili?!«

»Pet minut prepozno ste prišli! Za danes popoldne sem se za izlet že zgovorila,« je odvrnila Dana in pokazala na Milana.

Tujec je bebasto zijal zdaj v enega zdaj v drugega. Po licih mu je curljala snežnica; zdelo se je skoraj, kakor bi se jokal. Potlej se je pa priklonil, srdito ošinil Milana z očmi in izginil po pobočju.

»Mislim, da bo že čas za kosilo,« je menila Dana, »hudo lačna sem že!«

Milan je potegnil iz žepa škrniceljček in ga odprl, kakor bi hotel postreči s keksi. Dejal je:

»Zaprite oči, gospodična Dana!«

Dana je tako storila. In tedaj ji je Milan pogumno pritisnil poljub na usta. Dana je osupnila, napravila se je ogorčeno in vzkliknila:

»Goooospod! Česa se ne predrznete?! Upam, da boste svoje hudodelstvo popravili in ukradeno pri priči vrnili!«

In Milan je brez besede tako storil...

Kmalu nato sta se odpravila v vas. Milan je vozil spredaj, Dana pa po njegovem sledu. Okoli njiju je sijalo prelestno zimsko solnce; sled smuči se je srebrno lesketal v njem, toda zarezal se ni samo v prelepo snežno pokrajino, temveč tudi v njuni mladi, po ljubezni koprneči srci...

Tudi Vi

še zmerom posojate »Družinski tednik«. Mislite, da s tem kaj dobrega storite? Da, drugim, a ne sebi, ne nam, ki se ves teden trudimo, da Vam ustrežemo.

Tudi Vi

imate še prijatelje in znance, ki bi se lahko naročili na »Družinski tednik«. Zakaj jih ne pregovorite? Koristili boste sebi in nam; kajti samo s podporo naših zvestih bomo mogli našemu tedniku še bolj razširiti obseg in zboljšati kakovost.

Zato

sklenite: Od danes dalje ne bom »Družinskega tednika« nikomur več posojal. Od danes dalje obljubim: Vsak teden Vam bom poslal vsaj enega novega naročnika, če ne vsak teden, pa vsaj vsak mesec do konca tega leta.

In mi Vam prav tako za gotovo obljubimo: če boste tako storili, bo imel »Družinski tednik« ob letu najmanj 12 strani vsak teden.

Na delo tedaj! In hvala Vam vnaprej!

Našel sem strto srce...

Napisal A. Iscovic

Na Silvestrovo je bilo, zvečer. Gospa Lora je sedela pred plapolajočim kaminom. Vse svoje reči je bila pospravila v zaboj, čez nekaj dni bodo prišli možje od spedicije in tisto malo, kar si je obdržala iz svoje bogate stanovanjske oprave, odpeljali v njeno skromno vdovsko stanovanje.

Pred nekaj tedni je bila obvdovela; s svojo znano odločnostjo je napravila črto pod življenje razvajene ugledne gospe in zdaj se pripravlja, da se umakne v samoto. Prav za prav ji ni težko. Družba ji je bila bolj v breme kakor v razvedrilo in nikoli ni mogla izpolniti notranje praznine njenega srca.

Otroka sta bila šla vsak svojo pot, hči se je poročila, sin je pa postal vnet in hladen zasluževalec denarja in je le redko kdaj našel časa za mater. Čemu naj ji tedaj bo to veliko, prazno stanovanje, ko nima v njem prav nikakih dragih spominov?

Z zidu jo je gledala podoba njenega umrlega moža. Tudi med njima je bila samo dolžnost in hladnost. Zakon, v katerem nikoli ni padla žala beseda, pa tudi ne nežna; tak zakon je podoben izžgani puščavi, je grenko premišljala gospa Lora; brez žalovanja se posloviš od njega. Za Silvestrovo se je bila odločila pogledati nazaj v življenje in iztrebiti, kar je brez cene za njeno bodočnost in samo v breme. Pred njo so se kupičile gore samih pisem. Pridušeno je vzdihnila in se spravila na delo.

Redka ženinova pisma, pisma iz njunega mladega zakona so bila vsa enako suha in dolgočasna. Vsa brez izjeme so se začela z »Ljuba moja« in končala z vsakdanjim »Tvoj zvesti Herman«. Kar je bilo vmes, ni bilo vredno besed. Par stavkov o vremenu, o kupčijah in pozneje besedica, dve o vzgoji otrok, vljudnostno vprašanje o njenem slabotnem zdravju. Korektno do neznosnosti. Nikoli ene same misli, ki bi segala čez povprečje in vsakdanjost. »Bil je eden izmed tako imenovanih zglednih zakonov. Herman,« je rekla in pogledala samozavestno podobo na zidu, »toda jaz sem ostala siromašna kakor gladna beračica sredi vsega tega bogastva.« In pismo za pismom, list za listom so romali v ogenj in z zubljem zgoreli.

Potem so bila še pisma starševa, polna dobrih nasvetov, opominjajoča in tuja, in neokretna otroška pisma, ki si za njimi čutil narekujočo angleško guvernanto. Lesene privzgojene besede, kakor bi stopale na visokih hoduljah, brez prave ljubezni, brez nežnosti. Zaman je skušala otroka pritegniti k sebi. Podedovala sta po očetu hladnost in odrevenela v tradiciji tako imenovane gosposke vzgoje. Čemu bi to bodiko še bolj zabadala v ranjeno materinsko srce? Končano je — plameni so požrli tudi te redke spominske liste.

Ko je sežgala še konvencionalne razglednice iz vseh mogočih delov sveta z »lepimi pozdravi s počitnic« in podobnim, ji je ostalo le še eno pismo v višnjevem ovitku vojne pošte; obilica pečatov jo je tisti mah spomnila minilih vojnih dni.

Gospa Lora ga je odprla: čudno, bilo je zalepljeno. V hlastnem vrvenju tistih dni je bila pismo očitno vrgla kar zaprto v predal. Kaj neki more biti v njem? Najbrže ona običajna nepravopisna vojaška zahvala za ljubeznivo pošiljko toplega spodnjega perila, čokolade in cigaret.

V ovitku je tičalo dolgo pismo in oči gospe Lore so se razširile od začudenja, ko je prebrala nagovor.

Ljubljena! Dovolite, da vas vsaj enkrat tako imenujem, kakor sem vas tolikokrat klical v sanjah. Ljubljena Lora: danes govore s teboj usta, ki bodo kmalu obsojena v večni molk. Še malo, pa bo srce, ki te je tako vroče ljubilo, otrpnilo v smrti. Domovina me je poklicala in čutim, da mi bo to pot usoda milostna. To pot, vem, smrt ne bo šla samo mimo, o, ne, to pot ne bo izpustila svojega plena. Ne bom se strahopetno skrival pred usodo, nastavil bom sovražnikovim kroglam prsi, čeprav sem globoko prepričan o nezmiselnosti te žrtve.

Nekoč, bil sem še skoraj otrok, sem ves navdušen hitel v vojno, toda od kar ljubim, se je mir naselil v moje srce. Vprašaš, kdo sem? Človek brez imena zate, eden izmed mnogih, ki si jih tolažila ranjene v bolnici.

Ležal sem, še zelen poročnik, s prestreljenim stegnom, po neskončnem mučnem prevozu, s hudo vročico v častniški sobi garnizijske bolnice. Službujoča usmiljenka, neprijazna, koščena ženska, je dobila zaradi malenkostnega prehlada dopust in namestu nje si prišla ti. Kakor sen si stopila k postelji in položila svojo hladno roko na moje razbeljeno čelo. Bilo mi je, kakor bi bil angel stopil z neba, in dotik tvoje roke mi je šinil kakor električna iskra do srca. Blagoslavljal sem svojo rano in bolečina se mi je zdela nekaj nebeškega, zakaj za vsak zdihljaj si me nežno pogladila s svojo ljubo roko.

Minevale so ure in dobil sem pogum. Kdo bo zameril bolniku, ki ima vročino? Potegnil sem tvojo glavo k sebi in te neštetokrat koprneče poljubil na usta in na dehteče lase. Nisi se mi upirala, zakaj klical sem te »mati« in igral vlogo ranjenca v deliriju, igral jo z vso premetenostjo ubogega zaljubljenca. Ah, verjela si mi, in ni mi žal, da sem ti lagal, saj je bilo tako sladko!

Tvoja plavolasa glava je ležala zraven moje na blazini in jaz sem v tem pač zadremal. Zakaj ko sem se v jutrnji zori prebudil, je sedela zraven mene ona koščena sestra z rdeče nabreklim nosom in me vprašala z vrišščečim glasom, ali sem dobro spa Nisem ji odgovoril; sveta pravica bolnikov je, da se smejo obnašati) norci ali pa ko zarobljenci — kal pač nanese.

Le redko kdaj sem te pozneje videl od daleč — kaj ti je pač mogel biti takle neznan lajtnanček? Toda v svojem srcu bom nosil spomin na tisto noč do poslednjega utripa, do smrti, ki že razprostira svojo senco nad menoj. Zdravstvuj!...

Podpis je bil nečitljiv. Neki listič je zletel na tla. Na njem je brala:

Spoštovana gospa! Našel sem tole na vas naslovljeno pismo v denarnici mojega tovariša poročnika St., padlega na polju časti. Mislim, da storim svojo dolžnost do pokojnika, ko vam ga pošljem.

Gospa Lora je vsa presunjena zastrmela predse. Pred očmi ji je megleno vstal od vročice žareči otroški obraz, ki jo je tako žalostno in koprneče gledal. V sosednji sobi je zahreščal v radiu napovedovalčev glas: »Teh par minut do polnoči bomo odhajali plošče.«

In zdajci je zaplaval čisti moški glas skozi prostranstvo, tožeč in kakor bi prihajal z drugega sveta:

I found a broken heart
among my souvenirs...*

Gospa Lora je pobesila glavo in solze so ji skalile pogled. Sama ni vedela ali objokuje strto srce, ki ga je našla med svojimi spomini — ali pa svoje lastno, ki je ljubezen šla mimo njega? **(Wr)**

* Našel sem v svojih spominih strto srce.

Križanka številka 4

Pomen besed

Vodoravno: 1. znana nam je šele od l. 1492, 7. kamor je njegov konj stopil, so rekli, da ni več trava rasla, 9. brezpravno ljudstvo, 11. ponosna roparica, 13. eni izmed šestih žen angleškega kralja Henrika VIII. je bilo tako ime, 14. osebni zaimek, 15. žensko ime, 17. grška črka, 18. kraj, kjer je Kristus izpremenil vodo v vino, 20. razgledna točka Ljubljane, 21. znamka naših domačih čevljev, 22. plavžarska tvarina.

Navpično: 2. mesec (2. sklon), 3. kakor 17. vodoravno, 4. kiparska tvarina, 5. kvartaška barva, 6. žalost, 8. Homerjeva pesnitev, 10. radijski pojem, 12. lastnost vsega, kar naštevamo, 16. letopis, 17. državna zakladnica, 19. obstoje samo štirje različni, 20. nelep.

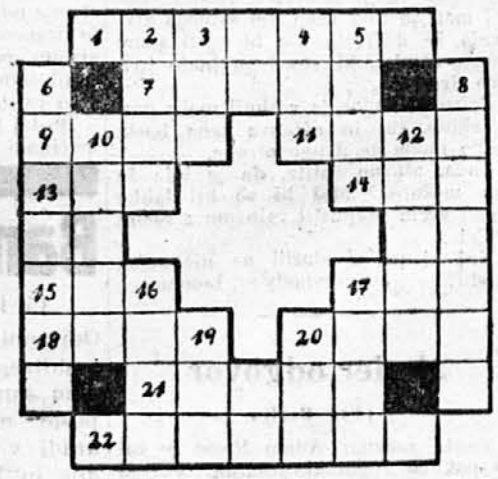

REŠITEV KRIŽANKE ŠTEV. 3

Vodoravno, po vrsti: mrena, ajdov, ka, ts, prevzetna, red, o, rez, o oprta, a, šen, k, lan, tripolisa, jr, ej, korak, očara.

Moški o svojih dogodivščinah govori ženska se jih izpoveduje.

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati"! kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Villa, Villa prihaja!

Povest iz junaške dobe mehiških bojev za svobodo

(Gl. štev. 2 in 3)

Po podrobnem poročilu o poteku bitke pri Santi Rosaliji je Madero prosil Villo, naj razpusti svojo vojsko in odide domov. Za nagrado in v znak prijateljstva mu je podaril prekrasen prstan; snel si ga je z lastne roke. Villa nikakor ni mogel razumeti, zakaj Madero ni hotel njega vzeti s seboj v prestolnico — saj je bil njegov najiskrenejši prijatelj. Toda upiral se ni in je storil, kakor je njegov prijatelj zahteval.

Vedel sem, da pri Villi ne bo zame ničesar novega več, zato sem se tudi jaz poslovil od njega. Pozneje sem izvedel, da je živel v svojem kraju mirno meščansko življenje, dokler ni nekega dne ponovno privrela na dan njegova vroča kri in je zagrešil dejanje, ki spada v kazenski zakonik. Villovi sovražniki so stvar še poveličali in tako je vse kazalo, da ga bo sodišče obsodilo na smrt.

Glavni sejalec teh intrig proti Villi je bil general Pascal, njegov dolgoletni tekmec in nasprotnik. Zakaj dobro je vedel, da bo šele tedaj mogel samostojno delati po svojem načrtu, ko se odkriža Ville. Toda v poslednjem trenutku je prišla Maderova pomilostitev. Ali ta pomilostitev je bila za Villo tem krutejša, ker ga je pregnala iz domačega kraja — pregnal ga je pa tisti človek, ki ga je Villa edinega imel rad. Villa je priboril svoji domovini svobodo, moč in priznanje, v zahvalo je moral pa v pregnanstvo.

V

Truden sem nekega jutra razjahal pred kolibo Pancha Ville, bivšega polkovnika armade svobode, danes pregnanca na mehiški meji. Pred kolibo se je igral majhen fantek in me začudeno gledal. Hotel sem mimo njega, tedaj je pa vzkliknil: »Počakajte malo, zdaj ne smete noter, ker se moja mama in očka poročata.«

»Torej se ni dosti izpremenilo...« sem si rekel sam pri sebi.

Ko me je Villa zagledal, je bil od veselja kar nor. Toda prišel sem s težkim poslanstvom: imel sem mu izreči sožalje in mu sporočiti, da je njegov edini prijatelj, predsednik Madero padel od morilske roke. General Pascal je videč, da je narod zdaj brez voditelja, in v strahu, da se ne bi Villa vrnil, obsodil le-tega na smrt. Toda narod je videl, da so ga prevarili; zato je zahteval, da se Villa vrne nazaj. In jaz sem imel nalogo, da ga pripeljem.

S sedmimi dolarji v žepu in nekaj tucati svinčnikov smo začeli potovanje proti Mexicu. Sovraštvo proti generalu Pascalu je rastlo od dne do dne. Svet je doživljal čudež. Maščevalčeva vojska je rastla iz tal, da si pribori nazaj ukradeno zemljo svojih očetov. In to množico nezadovoljnežev je vodil veliki Villa in nikogar ni bilo to pot, da bi ga brzdal pri njegovem krvavem početju.

Tako je Pancho Villa, ki je začel svojo zmagovito pot v Riu Grandu s štirimi možmi, vkorakal čez tri mesece v Mexico-City na čelu vojske šestdeset tisoč mož.

Ko se je maščeval nad svojim nasprotnikom generalom Pascalom, se je Villa proglasil za predsednika Mexica in hotel nadaljevati politiko modrega Madera. Toda kaj kmalu je izprevidel, da si je preveč naložil, da je zrasel čez lastne moči; zato se je sklenil odpovedati predsedniškemu mestu. Še prej je pa obnovil zakon o mehiški agrarni reformi, ki ga je izdal že njegov prijatelj Madero — zakon, za katerega se je on, Pancho Villa, toliko boril, zakon, ki se je v zvezi z njim svečano zaklel, da bo vsakogar, kdor bi se predrznil le dotekniti se tega zakona, obesil za brke.

In potem je Pancho Villa spet izginil v ozabljenje. Živel je sam zase v spominu na svojega velikega prijatelja Madera. Mnogo prijateljev tako nikoli ni imel, toda zadnje čase so se njihove vrst. še bolj zr[illegible]ile.

•

In zdelo se mi je, da se spet spodobi, da pridem k njemu na okoli. Drugod po svetu se takrat ni go[illegible]ilo nič posebnega, rubrika o vsa[illegible]anjih nesrečah pa tudi ni posebno zanimala senzacij lačne bralce. Razen tega sem instiktivno čutil, da se bo nekaj zgodilo; že zato sem se odpravil k Villi. Kako sem mu bil postal drag, sem opazil šele pri njegovem poslednjem obisku pri njem. Pokazal mi je svojo najnovejšo ženo in pripovedoval dogo[illegible]ih na vasi. Svetovni dogodki ga pa nikoli niso dosti zani[illegible] in zdaj tudi ne.

Moral sem iti z njim kupovat za gospodinjstvo. Sla sva v mesnico, ko se je pripetilo tisto strašno, kar sem slutil. Izdajalčeva roka je zasadila nož največjemu Mehičanu v srce. Omahnil mi je v naročje in njegove otroške oči so zastrmele vame. Videlo se je, da ne ve, kaj naj stori.

»Lep članek bo, kaj ne, Johnny? Pancho Villa ubit!« je tedaj iznenada izpregovoril umirajoči junak.

Ker sem poznal njegovo slabost za časopise, sem ga hotel še poslednjič razveseliti: »Bral sem, kaj so rekli slavni ljudje, ko so umirali...«

»Napiši nekaj takega tudi o meni,« je rekel s šibkim glasom Villa.

In začel sem mu pripovedovati članek, ki ga bom napisal o umirajočem velikem Villi: »Povedal bom, da si imel odlikovanje na prsih, ki si ga dobil za rešitev Mehike. Na desni roki se ti je lesketal demantni prstan, ki si ga dobil od mistra Madera... V tišini so se zbrali borci velikega vojskovodje, da na tihem pomolijo za pokoj njegove duše. In spet se je zaslišala pesem ‚La Cucaracha'. Pancho Villa je poslednjič izpregovoril in dejal:...«

Pogledal sem Villo in videl, da je že odšel v drugo kraljestvo. Razstal se je z življenjem prav tako nezaznavno, kakor je bil stopil vanj.

Wallace Beery in Fay Wrayeva kot Pancho Villa in njegova prijateljica

Wallace Beery kot Sancho Villa

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vesele!

Recept

Zdravnik: »Če hočete shujšati, gospa, vam priporočim lahek čaj, zraven pa nekaj listov salate in kozarec oranžnega soka.«

Debeluška: »Hvala lepa, gospod doktor. Samo še to mi povejte — pred kosilom ali po kosilu?«

Fay Wrayeva

Kino in film

George Raft

se je rodil v Newyorku; oče mu je zgodaj umrl, mati se pa ni utegnila dosti brigati za fantiča, tako da je bil skoraj zmerom prepuščen samemu sebi. Njegov raj je bilo igrišče baseballa (posebne vrste ameriškega nogometa); ker je bil premajhen, da bi sam igral, so se ga igrači usmilili in ga jemali s seboj namestu... talismana. Tako se je naučil igranja in je že z 12 leti dosegel lepe uspehe; ko mu je bilo 15 let, je bil že pravi mojster in se je zdel že »prevelik« za ta sport. Zato se je začel boksati, da pa ohrani gibčnost telesa, se je učil tudi plesanja.

Iz tega prvotno postranskega posla je pozneje nastal Raftov glavni poklic. Iz kabareta je prišel k reviji in pozneje na oder; več turnej ga je pripeljalo tudi v Evropo, kjer je žel velike uspehe. Na Angleškem je učil valeškega princa plesanja; Raft sam priznava, da spadajo te ure k njegovim najlepšim doživetjem, zakaj takrat šele se je prav zavedel, kako dolga pot je bila iz siromaškega okraja Newyorka do kraljevske palače v Londonu...

K filmu je prišel Raft, ko se je mudil v Kaliforniji na počitnicah. Izprva se je še upiral, ko so ga hoteli za šalo filmati — ker njegova žena ni marala o filmu nič slišati. Potem je pa vendarle sklenil pogodbo. Že po prvih dveh filmih je zaslovel, a pri ženi mu ni dosti pomagalo. Ni hotela pa ni hotela ostati v Hollywoodu in imeti filmskega igralca za moža. Zato se je dala ločiti.

Raft je pa v zasebnem življenju zelo skromen in miren človek. Uspeh mu ni prav nič stopil v glavo. Ko se je z ženo razšel, je zato samo kratko pripomnil: »Ni čudo, da žena ne mara imeti gangstra za moža!« Da vam bo to razumljivo, vam moramo povedati, da je v obeh vlogah, ki sta jegovo ime proslavili, igral ameriškega razbojnika...

Raft je nov tip, tako rekoč igralec nove stvarnosti: varčen z besedo in kretnjo, energičen, sportnik od nog do glave, zraven pa nevsiljivo [illegible]ti vas utegne, da je danes toli slavna Mae Westova začela svojo filmsko kariero z majhno [illegible] v tretjem filmu Georgea Rafta. Njegov najnovejši film ima naslov »Bolero«. Film je zgrajen na življenjepisu slavnega p[illegible]lca Mauricea, ki je pred vojno žel [illegible]h prestolnicah sveta velikansko slavo in prvi uvedel gledališki družabni ples, kakršen je danes na repertoarju vsakega dobrega velemestnega varieteja.

Če vas še to zanima: Raft praznuje svoj rojstni dan 27. septembra, ima črne lase in rjave oči. Njegovo najljubše razvedrilo so baseball, ples ali boksanje in pa lahko branje. Pravi, da zato ni nervozen, ker neprestano žveči gumi in zato malo kadi. Hrane nikdar ne pušča na krožniku, ker se mu zdi največji greh razmetavati živež.

Greta Garbo pred kamero

William Daniels, operater, ki je napravil vse ameriške filme Grete Garbo, od filma »Žena demon« pa do »Kakršno me želiš«, pripoveduje:

Odkar je Greta Garbo v Hollywoodu, filmam vse njene filme. Zato mislim, da bo zanimivo, če vam kaj povem o umetnici sami in o najinem skupnem delu.

V življenju je vse samo slučaj. Operater Grete Garbo sem postal, ker si je eden izmed mojih tovarišev, ki naj bi filmal prvo delo Grete Garbo v Ameriki, to je »Ženo demon«, malo pred začetkom filmanja zlomil roko in ni mogel več delati. Takrat sem jaz postal njegov namestnik.

V tisti dobi Greta Garbo še ni govorila angleški. Po prirodi je bila plaha, brez tolmača se pa z nikomer ni mogla sporazumeti; to je filmanje kajpada še bolj otežkočilo.

Pri filmanju je vselej najvažnejše skladnost in vzajemno prijateljsko delo. Postal sem stalen operater Grete Garbo zato, ker sva že pri prvem filmu sporazumno delala in sva se skupaj veselila skupnega dela in umetniškega ustvarjanja.

Skrivnost uspeha Grete Garbo? To prav za prav ni skrivnost. Postala je največja igralka na svetu zato, ker ni nikdar popolnoma zadovoljna sama s[illegible] in zmerom

rada posluša tu[illegible]najstrožje kritike; zato skuša dati iz sebe najboljše, kar more. Greta Garbo je nasproti sami sebi neizprosna, tako neiz[illegible]rosna, da bo vsak prizor proučevala in preizkušala po cele dneve, dokler ne bo tak, kakor si ga je zamislila.

Kronika tedna

17.627 Slovencev v Zagrebu. Mestni statistični urad v Zagrebu je izdal statistiko o drugi prestolnici naše države. V njej beremo med drugim, da živi v Zagrebu 17.627 Slovencev, 2.310 Čehov in Slovakov, 1.354 Rusov, 6.287 Nemcev in 2.210 Madžarov. Katoličanov je 157.897, pravoslavnih 13.279, židov 8.702, protestantov 2.118 in muslimanov 1.239. Nemški razume od 185.581 prebivalcev (po štetju 1931) okoli 50.000 ljudi, po 7500 ljudi razume italijanski, francoski in madjarski, po 2000 pa angleški, češki in slovaški.

Sofija največja slovanska prestolnica na Balkanu. Po podatkih ljudskega štetja je imela bolgarska prestolnica lani dne 31. decembra 330.000 prebivalcev, t. j. za okoli 100.000 več kakor leta 1926. Drugo največje bolgarsko mesto je Odrin s 100.000 ljudi.

Nova turščina. Mustafa Kemal je odobril prvih tisoč besed nove turščine. Novi jezik je poenostavljen, besedišče je zbrano iz staroturških in modernih besed. Ko bo novoturški besednjak gotov, bo turška vlada pozvala narod, naj govori samo še novoturški.

Kelemen-Veličko. Jugoslovansko poslaništvo je sporočilo marseljskemu preiskovalnemu sodniku, da je zdaj popolnoma zanesljivo ugotovljeno, da je pravo ime kraljevega morilca Kelemena, Dimitrev Kerin Veličko, roj. 19. oktobra 1897 v bolgarski vasi Kamenici. Njegov oče še živi. Morilec je bil član nacionalistične organizacije »Orim« in je veljal za njenega najboljšega strelca. Na vesti ima tudi umor nekega lastnega tovariša iz »Orima«; ubil ga je iz ljubosumnosti. Sodišče ga je takrat obsodilo na ječo, toda leta 1922 so ga pomilostili.

Nižje obresti. Vlada je z naredbo trgovinskega ministra znižala obrestno mero zasebnih denarnih zavodov, in sicer pri posojilih na največ 10 odstotkov, pri prostih vlogah na 4 odstotke, pri tekočih računih in na najmanj tri mesece odpovedljivih vlogah pa na 5 odstotkov.

Goering na Poljskem. Predsednik pruske vlade general Goering se je odzval vabilu predsednika poljske republike in se je odpeljal v Bialowicz na lov. Pri tej priliki se bo imel priložnost sestati tudi s poljskim zunanjim ministrom Beckom.

Slovansko smučarsko prvenstvo na Pokljuki so zaradi preobilnega novega snega morali v nedeljo odgoditi do 3. marca. Za enkrat vodimo Jugoslovani s 726 točkami pred Čehi (701).

Tovarna zgorela. V nedeljo je ogenj popolnoma uničil tekstilno tovarno v Kočevju. Vzrok požara je najbrže kratki stik. Gasilo je 11 gasilskih društev, toda tovarne niso mogli rešiti. Škode je za več ko 10 milijonov dinarjev. Podjetje je zavarovano pri zavarovalnici »Savi« v Ljubljani.

Štiri prababice. V nemški vasi Hessingheimu se je rodil deček, ki mu še vse štiri prababice žive. Stare so 96, 92, 90 in 74 let.

V zaporu zadel milijon. V francoski državni loteriji je pravkar zadel neki mornar 1,000.000 frankov. Srečni dobitnik pravkar odsedeva 14 dni zapora zaradi nekega disciplinarnega prestopka. Še pred nekaj dnevi je bil tako ... koncu, da je že hotel srečko prodati.

Predor pod Gibraltarjem mislijo vendarle zgraditi. Tako vsaj beremo v listih. Odbor za proučevanje načrta za ta predor je sklenil poslati posebno delegacijo v Pariz in London, da se tamkaj podrobneje pogovore o izvedbi načrta.

Nemške izgube v svetovni vojni. Za novo leto je izšel uradni pregled nemških izgub v vojni. Po teh podatkih se je vsega skup udeležilo svetovne vojne 13,3 milijona nemških državljanov. Padlo in umrlo jih je 2,036.897. Zaradi poškodb v vojni je vsega skup oslepelo 2450 nemških vojakov.

V Ameriki porabijo več barve za šminko kakor za omet hiš; tako ugotavlja statistika.

Diplomirali so na pravni fakulteti na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani gg. Ljubomil Drnovšek iz Trsta, Marijan Dermastija in Franc Kregar iz Ljubljane. — Čestitamo!

Poročili so se v soboto 19. t. m. v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gdč. Rozi Riharjeva iz Ljubljane in g. Drago Česnik, uradnik Ljubljanske kreditne banke v Zagrebu, in gdč. Mirjam Bobkova iz Trsta in g. Česnik Ivan, uradnik Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

Novi grobovi

Umrli so v Ljubljani: ga. Amalija Savinškova, roj. Merlak, v visoki starosti 84 let; ga. Katarina Svobodova; g. Lovro Grčar, gostilničar in posestnik, v starosti 61 let. — **V ljubljanski bolnišnici:** ga. Cecilija Kosirnikova, mestna babica. — **V Mostah pri Ljubljani:** ga. Frančiška Stoparjeva, soproga žel. poduradnika. — **V Kamniku:** g. Vinko Možina, posestnik in pekovski mojster. Star je bil 45 let. — Pokojnim večni mir, žalujočim naše sožalje!

»Njene sanje«

Nadaljnja tri pisma, ki smo jih dobili na uvodnik „Njene sanje" v 50. številki lanskega letnika

Spoštovani gospod Haka!

Prebral sem vaš najnovejši članek v »Družinskem tedniku« in se kot moški prijavim k besedi.

Res je, da se je v imenu nas moških le malo prijavilo in poslalo članke v vaš cenj. list. Vzrok bo prav gotovo ta, da vprašanje poroke in zakona za nas ni tako pomembno in usodno, da se bolje izrazim, življenjskega pomena, kakor pri ženskah. Kakor vidite, sem iskren in ne hodim kakor mačka okoli vrele kaše.

Osebno se ne morem pritožiti. — Zaljubljen sem, zaročenka me ima rada in v kratkem se oženiva. Pišem vam pa le zaradi stvari same, ker je v vsakem pogledu zanimiva in ker vem, da o njej naš ženski svet dosti govori in razpravlja.

Položaj žensk je danes res zelo težak. Mnogo težji kakor pred vojno. Zato ker so gospodarske razmere tako težke in ker so plače tako majhne, marsikateri moški ne more na ženitev niti misliti. Tisti, ki se hoče ženiti, pa vsaj ve, da mu žene ne bo težko najti, dočim je to pri dekletih veliko vprašanje. Naj bo še tako lepa in zdrava, pametna in dobra gospodinja — pa vseeno kaj lahko obsedi kot stara devica. Malo na boljšem so le tiste, ki imajo kaj pod palcem.

Kot moški moram še nekaj pripomniti. Opazil sem, da današnjim dekletom ni dosti do doma, otrok, gospodinjstva itd. Samo zabavale bi se najrajši, pa lepe obleke bi nosile in kadile, in v kavarno hodile in v kino. Kako naj se potem moški odloči za ženitev, ko so pa plače tako majhne, da dostikrat niti za najpotrebnejše ne zaležejo, kaj šele za takšne moderne ženske kaprice! Kakor rečeno, saj ne govorim o sebi, a vseeno sem hotel to omeniti.

Ženske so si zato same precej krive. Mislim tudi, da mnoge izmed njih to tudi same vidijo. **Z.**

Cenjeni gospod urednik!

Tudi jaz sem se odločila, da spregovorim k »Njenim sanjam« par besed.

Nisem stalna naročnica Vašega lista, a mnogokrat ga kupim v trafiki, ker mi zelo ugaja.

Sem preprosto dekle s srednješolsko izobrazbo, nastavljena v nekem podjetju.

Tudi meni ne siplje boginja sreče svojega cvetja na mojo življensko pot, moje sanje, moji zlati upigradovi, katere sem zidala v oblake še v nežnih otroških letih, so so razblinili v nič.

Bila sem zelo nadarjena, moja srčna želja je bila, da po dovršeni srednji šoli nadaljujem študij na učiteljišču, a ni bilo denarnih sredstev za to. Po dolgem trudu sem dobila to mesto. S trdno voljo sem premagala vse in danes če že nisem srečna, vsaj nesrečna nisem.

Upanje, da bom le morda nekoč kraljevala v tihem in mirnem domu ob strani ljubljenega moža, mi daje moč v mojem delu.

Imela sem fanta, sklenila sva, da se letošnje leto poročiva. A odšel je drugam v službo in se mi izneveril. Danes bi rad vse popravil, a jaz nočem in ga tudi ne ljubim več. Meni je bila ljubezen sveta, zvestoba vse, zato sem preponosna, da bi tak človek še našel prostor v mojem srcu.

Da, bolelo me je, a niso mi s tem strte peruti, še sem ptiček močan in čil.

Pošteno živim, sem resna, a če mi je usojeno, bo že prišel človek pošten, z iskreno dušo, ki mu bom lahko zaupala svojo življensko srečo.

Hočem človeka, ki bo moje starše spoštoval, skrbel za moj dom, ker sem edinka. Takemu možu bom tudi jaz dobra žena in skrbna mamica njegovim otrokom.

Še je jasno v moji duši, še je v meni volja in pogum, da delam in čakam, čakam na moža-poštenjaka s kremenitim značajem.

Imam skromno plačo, mnogo službe, a nič zato, tem bolj bom znala ceniti srečo v svojem bodočem domu.

Anica.

Dragi gospod urednik!

Tako sem vas imenovala, ker ste mi po svojem pisanju dragi in ljubi, kakor mi je ljub tudi »Družinski tednik«, ki ga vsak teden zelo težko čakam.

Veseli me, da še niste zaključili člankov o »Njenih sanjah«, da bom še jaz mogla napisati par besedi.

Tudi jaz sem ena izmed tistih, ki mislijo na bodočnost, na zakon in na otroke in na vse, kar je v zvezi s srečnim življenjem. Ali moje življenje je težko. Ravno tako težko kakor življenje toliko mojih prijateljic, ki si same služijo kruh in morajo podpirati mater, sestre in brate. Jaz sem tudi mlada morala že naprtiti si težko breme življenja. Dostikrat sem se razočarala, a še zmerom mi je ostalo nekaj upanja v boljše in srečnejše življenje.

O sebi vam nimam dosti povedati, ko je pa vse tako enolično, vsakdanje in brez senzacij. Namen tega pisanja je le, da vas prosim za neki svet.

Večkrat se mi je že pripetilo, da me je kateri moški prosil, naj grem k njemu. Ko sem rekla, da ne grem, je bilo pa konec prijateljstva in ljubezni. A kaj bi bilo, če bi šla?

Kolikokrat sem se zato jokala! Bila sem tudi zaljubljena, zato mi je bilo tako hudo. In zdaj imam spet nekaj podobnega. On bi na vsak način hotel, da pridem k njemu, jaz pa nočem. Tako že dolgo odlašam. Ali je prav? Kaj naj storim?

Ne zamerite, gospod urednik, da vas nadlegujem s takimi osebnostmi. Prosila bi vas le, če mi morete kaj svetovati, povejte mi v prihodnji številki. Bojim se, da je od tega, kako bom napravila, lahko odvisna moja sreča ali nesreča v življenju.

Gotovo mi ne boste zamerili, da se ne podpišem. Lepo Vas pozdravljam.

*

To pismo smo dobili tik pred sklepom redakcije. Zato bo naš urednik odgovoril nanj šele v prihodnji številki. **Uredništvo.**

Naš novi roman

Naši cenj. naročniki in bralci kar ne morejo pričakati novega romana »Družinskega tednika«. Venomer nas naskakujejo z vprašanji: »Kdaj se bo začel? Ali bo res tako imeniten, kakor pravite?«

Na to odgovorimo: Naš novi roman

„V NAROČJU SREČE"

je roman, kakršnega že izlepa niste brali. Pisatelj nam podaja v njem tako točno sliko resničnega življenja, da bo šla do srca vsem nežnim in čuvstvenim dušam; zakaj v notranjih doživetjih bodo bralke dostikrat videle same sebe, svoja čuvstva in svoje sanje.

„V naročju sreče"

morajo razen Vas brati tudi Vaše prijateljice in znanci, naj bodo že v tujini ali doma. Opozorite jih na to že danes, da se bodo mogli o pravem času naročiti.

Naš novi roman bo izhajal vštric z »Grofom Monte Cristom«; priobčevati ga začnemo sredi februarja.

Zdravje in dom

Spanje pred polnočjo

p. M. Pozimi je spanje važnejše kakor poleti. Za spanje bi si moral vsak človek določiti točne ure, tako kakor jih ima določene za obed in večerjo. Meščani so zvečine zaradi tega tako pretirano nervozni, ker ne hodijo redno spat pred polnočjo. Vsak človek, ki hoče ostati dolgo zdrav in krepak, mora leči že pred polnočjo. Zakaj zdravniki so neizpodbitno dognali, da to spanje največ velja.

Prvi pogoj za dobro in mirno spanje je utrujenost. Seveda mora biti tudi postelja dobra, ne pretrda in ne premehka, zglavje ne previsoko, odeja poleti ne pretopla, pozimi ne prelahka. Če izpolnimo vse te pogoje, se bomo gotovo čez noč dobro odpočili.

Sicer je odveč pripomniti, da mora biti v spalnici čist zrak. Tudi pozimi spimo pri odprtem oknu ali pa vsaj pri priprtem.

Pozimi je treba posteljo pred spanjem pogreti. Tistih, ki se radi trkajo na prsi, češ, kako so utrjeni, naj ne bo sram, če si položé v posteljo toplo opeko ali pa termofor. Drugače mora hladno posteljo človek poprej s svojo telesno toploto pogreti — in dokler tega ne opravi, po navadi ne bo zaspal. V mrzli postelji se človek skrči, leži neugodno, ker si hoče ud z udom pogreti, zato pa ne more niti kri pravilno krožiti niti srce pravilno utripati. V toplo posteljo pa leže človek udobno in kmalu zaspi. — Najbolje je, če ležimo nekoliko na desni strani. Ako ležimo na hrbtu, bomo dostikrat imeli hude sanje, ker notranji organi pritiskajo na hrbtenični mozeg. S srcem je stvar prav tista. Kdor leži na levi strani, srcu ne dá, da bi normalno utripalo.

Spanje je odvisno tudi od hrane, od količine in od vrste, zlasti pa od večerje. Premočna hrana, začimbe, čaj, kava in alkohol ne vplivajo ugodno na spanje. Najbolje je torej, da zaužijemo za večerjo le kakšno malenkost: malo kruha in sadja ali pa samo mleko.

Poleg vsega tega je pa za dobro spanje najbolj potreben duševni mir in pokoj. Pred spanjem je treba torej zapoditi vse mučne in mračne misli, skrbi in neprilike. Le tako se človek zaziblje v res prijeten in zdrav sen in si nabere novih moči za prihodnji dan.

Za tiste, ki imajo slabo srce

Navadno stoji tudi znanost na onem prastarem stališču, ki ga tako dobro označuje pregovor starih Rimljanov: »Mens sana in corpore sano« (zdrav duh v zdravem telesu). Velja pa tudi narobe.

Tako vidimo med vzroki srčnih in žilnih obolenj tudi marsikateri izraz duševnega življenja. Razmerje človeka, ki ima bolno srce, do njegovega »jaza« in do svojcev in njegovih bližnjih je dostikrat zelo značilno. Obsojati je treba po eni strani škodljivost neprestanega opazovanja in študiranja samega sebe, ki se pri srčnobolnih ljudeh posebno vidno kaže, obsojati je treba bolnikovo brezmejno sebičnost, prav tako pa tudi prestrogo ravnanje njegovih svojcev z njim in brezobzirno blebetavost njegove okolice.

Življenje človeka, ki ima bolno srce, mora potekati mirno in brez razburjanja. Na žalost ima pa vsak človek svojo naturo, ki ne more iz nje. In vendar bi bil duševni mir prava uteha za človeka, bolnega na srcu.

Dva znamenita specialista za srce sta dala srčnim bolnikom dva dobra nasveta, kako si ohranijo duševni mir:

»Glej vse stvari tako, kakor da se ti niso pripetile ta trenutek, temveč pred dvajsetimi leti: boš videl, kako majhne in nepomembne bodo postale v tej daljavi, tako da se ti ne bo zdelo niti vredno razburjati se zaradi njih.« (Herz.)

»Navadi se, da boš sleherno stvar, ki se tiče tebe, tako gledal, kakor bi se tikala koga drugega.« (Mendelsohn.)

Sreča za vsakega na srcu bolnega človeka, ki se more povzpeti do te življenske filozofije.

Da Vam otrok ne zboli

Če hodi vaš otrok v šolo, mu zabičite tele zapovedi in navodila; ako se bo po njih ravnal, boste videli, da bo dosti manj bolan in bolj utrjen, kakor je bil doslej.

1. Ogibaj se druščine s tujimi ljudmi; ne daj, da bi se te dotikali ali te poljubljali, in ne dajaj jim po nepotrebnem roke.

2. Pazi zmerom na čistost obleke in svojega telesa, posebno rok; koliko bolezni preneso ravno umazani prsti!

3. Nesnažni nohti niso samo grdi, temveč tudi nevarni; v umazaniji so zmerom nešteti povzročitelji bolezni.

4. Ne vtikaj prstov v usta; to je grda razvada, zraven pa še nevarna, ker utegne prenesti nalezljive bolezni.

5. Okopaj se pogosto in umij si roke z milom večkrat na dan, zlasti pa vselej pred jedjo.

6. Ne hodi na nesnažno stranišče; vselej ko prideš iz stranišča, si kar najskrbneje umij roke.

7. Ne jej sirovega sadja ne sočivja, posebno takrat ne, če si ga nisi poprej temeljito opral. Zakaj na površju tega živeža je navadno dosti umazanije in bolezenskih klic. Le oglej si vodo, v kateri si sadje opral, boš videl, kako je umazana!

8. Bodi sploh zmeren pri jedi in pijači in ne pij vode iz umazanih kozarcev in sploh ne takšne vode, o kateri ne veš zanesljivo, ali je čista. Prav tako ne uživaj sirovega mleka.

Kadar ti ni dobro, če imaš vročino, ali ti misli slabo postati, če to hoče gnati ali te boli in zvija v trebuhu, povej v šoli takoj učitelju, doma pa staršem ali drugim svojcem, da oni presodijo, ali ti je treba zdravnika ali ne. **W. q. b.**

Drobiž

Vlažne tkanine so boljši prevodniki toplote kakor suhe: zato nas v mokri obleki bolj zebe kakor v suhi. Pri mokrem bombažu je toplotna prevodnost tri in polkrat tolikšna, kakor pri suhem, pri mokri ovčji volni pa samo poldrugokrat tolikšna.

*

V srednjem veku zdravniki receptov niso pisali na papir, ker je bil takrat preveč drag in ga je bilo premalo; svoje naredbe so lekarnarjem kar ustno sporočali.

Skrivnosti spomina

Nadaljevanje z 2. strani

A kje se potem zbirajo spomini, če ne v možganih? Odgovor je na dlani: v nesvesti ali podzavesti. Ta nesvest je neskončno prostranejša, kakor si moremo predstavljati. Kolikokrat govorimo o »podzavesti«, da zakrijemo s tem izrazom svoje neznanje; pozabljamo pa, da je več oblik podzavesti, in vsaka ima svojo skupino spominov. Ali se vam ne zdi razumljivo, da hranimo spomine v podzavesti? Tako se lahko zgodi, da v izrednih primerih (kakor smo jih nekaj zgoraj našteli) ena oblika spominov izpodrine vse druge, ki so ji napoti.

Kakšna je pa pri tem vloga možganov? Materialisti prejšnjega rodu so mislili, da so možgani organ, ki misli nekako tako izloča kakor jetra žolč. Danes vemo, da to ne drži.

Kolikor nam je znana psihologija nenormalnosti, lahko rečemo, da človek živi, kolikor njegov duh živi. Za pojave, kakor sta izguba spomina in razpolovitev jaza, ne poznamo ne biološke ne kemijske razlage. Možgani so zgolj veleobčutljiv instrument, ki se ga duh poslužuje.

Kadar se instrument pokvari, če na primer počijo strune na goslih, se ne more več pokoriti umetnikovi volji. Toda nezmiselno bi bilo trditi, da sta glasbilo in umetnik eno.

Rekel sem vam že: bolezen, ki obstoji v nenadni izgubi spomina, utegne zadeti vas in mene. Toda lahko se ji ognemo, če le hočemo. Treba je, da pogumno kljubujemo življenju, da se ne vdajamo brezupju, da ne podlegamo strahu, tesnobnosti in jezi — tem trem šibam božjim; da ohranimo zmerom, tudi v nevarnosti in najhujših okoliščinah, vero v svoj duhovni izvor in svojo usodo: potem se nam nikoli ne bo treba bati ne izgube spomina ne razpolovitve našega jaza. (»Daily Mail«, London)

Primerjajte ceno in kakovost našega blaga, odločili se boste za nakup zimskega plašča in perila pri tvrdki

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

HUMOR

Nesporazum

Šofer: »Povem vam, da ste sami krivi nesreče. Poznam svoj poklic, kaj ga ne bi: saj že dvajset let šofiram!«

Pešec, ki ga je avto podrl: »In jaz poznam svojega: saj že petdeset let pešačim!«

Obresti

O francoskem pisatelju Henriju Béraudu govore, da je zelo udarjen na denar.

Nekoč se je dajal s svojim založnikom zastran nekega honorarja. Pri tej priliki je pogovor nanesel, da je dejal: »Sicer pa denar še ne pomeni sreče.«

»To me čudi,« je odvrnil založnik. »Mislil sem, da vam je mnogo do denarja.«

»Do denarja ne, pač pa do obresti,« ga je zavrnil romanopisec.

Vabljivo

Gospod Žemlja je trgovski potnik. Ondan se je na popotovanju ustavil v edinem hotelu neznatnega mesteca.

»Ali imate kaj sob?« je vprašal hotelirja.

»Seveda jih imamo, gospod. Imamo sobe po dvajset dinarjev in po trideset.«

»In kakšna je razlika med njimi?«

»V sobah po trideset dinarjev je tudi mišnica.«

Starinsko pohištvo

Pri starinarju se oglasi neki gospod, ki ga je zanimal starinski stol v njegovi izložbi. Sam pa o starinah nima ravno dosti pojma.

»Ali je ta stol res zajamčeno starinski?« vpraša starinarja.

»Če je starinski!« vzklikne le-ta. »Mislim, da je. Ko sem ga kupil, je bil tako črviv, da sem mu moral napraviti čisto nove noge in izdelati drug sedež in novo naslonilo.«

Dober odgovor

V šoli je razlagal katehet ustvarjenje sveta. Tedaj vstane eden izmed učencev in reče:

»Gospod katehet, naš oče je pa rekel, da izviramo od opic.«

»Ali sem te kaj vprašal?« ga ostro zavrne katehet. »Zgodovina vaše družine nas prav nič ne zanima.«

Kirurg in bankir

Nekega slavnega pariškega kirurga so poklicali k bogatemu bankirju, ki si je pri avtomobilski nesreči zlomil nogo. Kirurg ga je operiral in mu naravnal kosti. Čez nekaj tednov je bil bankir spet dober. Da se pokaže zdravniku hvaležnega, mu je poslal ček za tisoč frankov.

Drugi dan je dobil ček nazaj, zraven pa zdravnikovo posetnico z besedami:

»Kirurg N. zdravi siromake zastonj, pri bogatinih pa nima navade prejemati svoje plačilo na obroke.«

Skopuški bankir je razumel nauk; pripisal je na ček še eno ničlo in poslal zdravniku deset tisočakov.

Na sodišču

Po hodniku stopa neki odvetnik, živahno maha z rokami in govori sam s seboj.

Mimo pride neki njegov tovariš; ko ga vidi, ga pokaže svojemu prijatelju:

»Le poglej ga, saj ni pri pravi pameti. Odvetnik, ki sam s seboj govori, je kakor slaščičar, ki sam je svoje slaščice!«

Tradicija

Mihec pobožno posluša svojega očeta, kako kritikuje današnje šege in navade:

»Nič več ni tradicij; druga za drugo se izgubljajo.«

»Kaj pa je to, tradicija, oče?« vpraša Mihec.

»Tradicija je tisto, kar se podeduje od rodu do rodu,« mu razloži oče.

»Aha,« prikima zamišljeno Mihec. »Torej so tudi moje hlače tradicija?«

Ubogljiv učenec

Učitelj razlaga učencem o nravnosti. Zima je in železna peč v mali vaški šoli kar žari od vročine. Učitelj je ravno zabičeval učencem, da morajo zmerom premisliti, preden kakšno reč zinejo. Najbolje je, če štejejo do 7, do 50, ali pa tudi do 100, preden kaj rečejo.

Čez pol ure so imeli učenci rešiti neko nalogo. Učitelj je stal kraj peči, ker ga je zeblo.

Zdajci pa zasliši nekega učenca:

»Osem in devetdeset, devet in deveideset, sto — gospod učitelj, vaše hlače se smode!«

Tolažba

Trdina: »Povejte mi, gospod doktor, kako mislite o mojem srcu?«

Zdravnik: »Hm, nekoliko zgarano je res, toda tako dolgo, kolikor boste živeli, bo še zdržalo.«

Nazorno

»Cenjene dame,« je začel profesor svoje poljudno predavanje o zvezdoslovstvu, »zvezda, ki vam jo bom zdaj pokazal, je tako daleč od nas, da bi vam, če bi hoteli kateremu mlademu možu tam gori poslati poljub, šele njegov pravnuk ta poljub vrnil.«

GROF MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

72. nadaljevanje

‚Gospodje, mislim, da ne boste nič imeli proti temu, če slišimo neko važno pričo, ki se je sama prijavila; ta priča je po vsem, kar nam je grof izpovedal, najbolj poklicana, da potrdi nedolžnost našega tovariša. Pravkar sem dobil tole pismo; ali naj ga preberem ali pa gremo čezenj na dnevni red?‘

Grof Morcerf je prebledel in krčevito stisnil papirje v desnici. Komisija se je odločila za objavo pisma. Glasilo se je:

Gospod predsednik!

Komisiji, ki preiskuje početje gospoda grofa Morcerfa v Epiru in Makedoniji, lahko jaz dam najzanesljivejše in najdoločnejše pojasnilo.

Bila sem priča smrti Ali-paše; vem, kaj se je zgodilo z Vaziliko in Haydéejo. Zato sem komisiji na razpolago, še več: z a h t e v a m zaslišbo. V trenutku ko vam bodo izročili to pismo, bom čakala v predsobju zbornice.

‚In kdo je ta priča, ali bolje sovražnik?‘ je vprašal grof z glasom, ki ni mogel prikriti globokega vznemirjenja.

‚Takoj bomo videli,‘ je odgovoril predsednik. ‚Ali je komisija za to, da pričo zaslišimo?‘

‚Da, da!‘ so vsi vzkliknili v zboru.

Poklicali so slugo in predsednik ga je vprašal, ali ne čaka nekdo v predsobju.

‚Da, gospod predsednik, neka dama s slugo.‘

Vsi so se spogledali.

‚Naj vstopi,‘ je pomignil predsednik.

Čez pet minut se je sluga vrnil. Vse oči so se uprle v vrata in tudi mene,« prizna Beauchamp, »je zgrabila radovednost. Za slugo je vstopila neka dama, pokrita s tenčico, ki jo je popolnoma zastirala.

Predsednik je prosil neznanko, naj odgrne tenčico. Tedaj so videli, da je oblečena v grško narodno nošo in da je mlada in nenavadno lepa.«

»Ah!« vzklikne Morcerf. »Haydée!«

»Kdo vam je povedal?«

»Ugenil sem. Pa nadaljujte, Beauchamp, prosim vas. Ali ne vidite, da sem miren in močan?«

»Gospod Morcerf,« povzame žurnalist, »je pogledal vstopivšo damo pol s strahom pol s presenečenjem. Ta nežna ženska usta so mu imela prinesti življenje ali smrt.

Predsednik je ponudil mladi dami stol, toda ona mu je dala s priklonom glave razumeti, da bo rajši stala.

‚Madame,‘ je spregovoril predsednik, ‚pisali ste komisiji in ji ponudili svojo izjavo o janinskih dogodkih; ali je res, da ste jim bili priča?‘

‚Da,‘ je odgovorila z mehkim, a hkratu neskončno žalostnim glasom.

‚Dovolite mi pripombo,‘ je povzel predsednik. ‚Takrat ste morali biti še zelo mladi.‘

‚Štiri leta mi je bilo. Toda tedanji dogodki so bili zame tako usodnega pomena, da so se mi neizbrisno vtisnili v spomin.‘

‚Kako usodnega pomena? In kdo ste, da je ona katastrofa napravila na vas tako globok vtis?‘

‚Šlo je za življenje ali smrt mojega očeta,‘ je odgovorila deklica. ‚Ime mi je Haydée in sem hči Alija Tependelinija, paše janinskega, in njegove žene Vazilike.‘

Skromna a hkratu ponosna rdečica, ki je pri teh besedah zalila deklici obraz, ogenj njenih oči in veličastnost njenega nastopa so napravile nepopisen vtis. Grofa pa, če bi bilo treščilo vanj, ne bi moglo biti bolj groza kakor ob teh dekličinih besedah.

‚Madame,‘ je povzel predsednik in se spoštljivo priklonil, ‚dovolite mi še eno vprašanje, poslednje: ali lahko dokažete resničnost svojih besed?‘

‚Lahko, gospod,‘ je odgovorila Haydée in potegnila izpod tenčice dehtečo svileno vrečico. ‚Tu je moj rojstni list, sestavljen po mojem očetu in podpisan po najodličnejših častnikih. Tule je moj krstni list; oče mi je namreč dovolil, da so me vzgojili v veri moje matere. In tu je naposled listina, ki dokazuje, da je mene in mojo mater prodal frankovski častnik armenskemu trgovcu El-Kobbirju; pri svoji sramotni kupčiji s sultanom si je bil namreč izgovoril ženo in hčer svojega dobrotnika; prodal ju je za tisoč mošenj, to je za štiri sto tisoč frankov.‘

Pri teh strahotnih obdolžitvah, ki jih je dvanajstorica sprejela z mrkim molkom, je pokrila grofov obraz zelenkasta bledica in oči mu je podplula kri.

Z nepremičnim, a zato toliko strašnejšim obrazom je Haydée izročila predsedniku arabski napisano prodajno pogodbo.

Eden izmed pairov, ki se je za egipčanske vojne naučil arabščine, je bral:

Jaz, El-Kobbir, trgovec s sužnji in haremski dobavitelj njegove visokosti, potrdim, da sem prejel od frankovskega grofa Monte-Crista smaragd, vreden dva tisoč mošenj, kot kupnino za enajstletno krščansko sužnjo, Haydéejo po imenu, priznano hčer umrlega Alija Tependelinija, paše janinskega, in njegove žene Vazilike. To sužnjo in njeno mater, ki je kmalu nato umrla, mi je prodal pred sedmimi leti neki frankovski polkovnik, po imenu Fernand Mondego, ki je bil v paševi službi. Omenjena prodaja je šla na račun našega vzvišenega cesarja, ki mi je dal nalog, da mu priskrbim smaragd.

Napisano po pooblastilu njegove visokosti v Carigradu leta 1247 po Hedžri.

Podpis: El-Kobbir.

Da dobi ta listina popolno verodostojnost in pristnost, ji je priložen cesarski pečat.

In res je bilo poleg trgovčevega pečata videti pečat vzvišenega monarha.

V dvorani je zavladala mrtvaška tišina. Grof ni bil zmožen besede; le njegove oči, ki so se srepo upirale v Haydéejo, so bile kakor plamen in kri.

‚Madame,‘ je vprašal predsednik, ‚ali bi lahko govorili z gospodom grofom Monte-Cristom — saj stanujete, če se ne motim, pri njem v Parizu?‘

‚Grof Monte-Cristo, moj drugi oče, se mudi že tri dni v Normandiji.‘

‚A kdo vam je potem svetoval ta korak, ki nam je v ostalem popolnoma razumljiv in smo vam zanj zelo hvaležni?‘

‚Gospod,‘ je odgovorila Haydée, ‚ta korak mi je navdehnila moja ljubezen do pokojnih staršev in moja bolest. Bog mi odpusti; čeprav kristjanka, nisem nikdar prenehala misliti na to, da maščujem svojega očeta. Ko sem stopila na francoska tla in izvedela, da prebiva izdajalec v Parizu, so bile moje oči in ušesa neprestano odprte. Sama zase živim v hiši svojega plemenitega zaščitnika — zakaj? Ker ljubim mir in tišino. Toda grof Monte-Cristo me obdaja z očetovsko pozornostjo in mi ni nič tujega, kar se na svetu zgodi, čeprav prihaja le zamolklo do mene. Tudi časnike berem in zato sem izvedela, kaj se je davi pripetilo v gornji zbornici in kaj se pripravlja za nocoj. In tedaj sem napisala ono pismo.‘

‚Torej ne ve grof Monte-Cristo ničesar o vašem prihodu semkaj?‘

‚Ničesar; zato se bojim, da se bo srdil, ko bo izvedel, kaj sem storila. Vzlic temu je zame današnji dan lep,‘ je nadaljevala deklica in uprla svoje plameneče oči kvišku. ‚Lep je, zakaj učakala sem naposled priložnost, da maščujem svojega očeta.‘

Grof ni ves čas zinil niti besedice; njegovi tovariši so ga pogledovali in vidno pomilovali moža, čigar življenje je ena sama ženska obtožba zmrvila v prah: njegova nesreča se mu je zrcalila na obrazu.

‚Gospod Morcerf,‘ je vprašal predsednik, ‚ali spoznate v tej dami hčer Alija Tependelinija, paše janinskega?‘

‚Ne,‘ je hripavo odgovoril Morcerf in s trudom vstal. ‚Moji sovražniki so skovali to zaroto, da me ugonobe.‘

Haydée se je pri teh njegovih besedah divje obrnila proti njemu. ‚Praviš, da me ne poznaš?‘ je kriknila. ‚Prav — toda j a z te spoznam! Ti si Fernand Mondego, tisti frankovski častnik, ki je bil vojski mojega plemenitega očeta za učitelja. Ti si tisti, ki si izdal janinsko trdnjavo! Ti si tisti, ki te je moj oče poslal v Carigrad, da se pogodiš s sultanom o življenju ali smrti svojega dobrotnika, pa si se vrnil s krivim fermanom, kjer mu je bila zagotovljena popolna pomilostitev. Ti si tisti, ki si si s tem fermanom prisleparil paševo prstan, da si mogel preslepiti zvestega Selima; ti si tisti, ki si zabodel Selima in prodal mojo mater in mene! Morilec! Morilec! Še zdaj se ti pozna kri tvojega gospoda na čelu; le poglejte ga!‘

Te besede so padle s tolikšno prepričevalnostjo v vseobčno tišino, da so se vse oči obrnile na grofovo čelo; celo Morcerf si je nehote pofegnil po njem.

‚Torej ste s popolno gotovostjo spoznali v gospodu Morcerfu častnika Fernanda Mondega?‘

‚Ali sem ga spoznala!‘ je vzkliknila Haydée. ‚O, kakor mi ne bi bila rekla moja pokojna mati: Otrok moj, bila si svobodna, imela si očeta, ki te je ljubil, in namenjeno ti je bilo, da postaneš malone kraljica. Dobro si oglej tega človeka! On je tisti, ki te je napravil sužnjo, o n je nateknil na sulico glavo tvojega očeta, o n naju je prodal! Dobro si oglej njegovo desnico, široka brazgotina teče po njej; če bi imela pozabiti njegov obraz, ga moraš spoznati po roki, ki je vanjo spuščal trgovec El-Kobbir zlatnik za zlatnikom. — Če ga spoznam! O, naj le o n reče, ali me ni spoznal!‘

Sleherni zlog je padel kakor staljen svinec na Morcerfa, da se je zgrbil pred se; pri poslednjih besedah je hlastno skril svojo desnico, ki je bila res pohabljena od stare rane, in se z mračnim obupom sesedel na stol.

‚Gospod Morcerf,‘ je rekel predsednik, ‚pogum! Odgovorite na vprašanje! Pravičnost gornje zbornice je enaka za vse kakor božja pravica; ne bo vas dala teptati sovražnikom, ne da bi vam dala priložnosti za obrambo. Želite novih poizvedb? Ali naj visoka zbornica pošlje dva svoja člana v Janino?‘

Morcerf ni odgovoril.

Tedaj so se člani komisije z grozo spogledali. Zakaj vsi so poznali grofovo energičnost in naglo jezo. Katastrofa je morala biti res strašna, da je zdrobila odpor takšnega moža.

‚Torej je hči Alija Tependelinija res izpovedala resnico?‘ je vprašal po kratkem premoru predsednik. ‚Tak je paševa hči res tako strahotna priča, da se ji krivec ne upa reči »ne«? Tak ste res vse to zagrešili, kar vam očitajo?‘

Grof se je ozrl naokoli s tako obupanim pogledom, da bi bil tigra genil, toda njegovim sodnikom ni šel do živega. Z divjo kretnjo si je odpel suknjič, ki ga je očitno dušilo v njem, in se kakor bi bil zblaznel, zagnal skozi vrata. Nekaj trenutkov nato se je zaslišalo drdranje voza, ki ga je odpeljal.

‚Gospoda,‘ je vprašal predsednik, ko je utihnil poslednji odmev voza, ‚ali je grof Morcerf kriv izneverе, izdaje in nečastnih dejanj?‘

‚Da,‘ so soglasno odgovorili vsi člani komisije.

Haydée je seji prisostvovala do konca; ko je padla obsodba nad grofom, ni niti ena črta njenega obraza izdala veselja ne sočutja. Potlej si je spet spustila tenčico, nagnila glavo v pozdrav in odšla.«

X

Razkritje

»Porabil sem splošno razburjenost in temo, in neopaženo izginil iz zbornice.« S temi besedami je zaključil Beauchamp svoje poročilo.

Albert si je podpiral glavo z obema rokama; zdaj je dvignil obraz, ves vlažen od solz in žareč od sramu.

»Prijatelj, mojega življenja je konec,« reče Beauchampu in ga prime za roko. »Ostane mi le še, da najdem moža, ki me preganja s svojim sovraštvom. Ko ga najdem, ga ubijem, ali pa on mene ubije. Zanesem se, da mi boste za pričo, Beauchamp — seveda, če ni vašega prijateljstva že ubil prezir.«

»Prezir? Le kako morete rabiti to besedo, prijatelj! Ne, hvala Bogu, danes ne živimo več v času, ko so krivični predsodki delali sinove odgovorne za dejanja njihovih očetov. Poglejte nazaj v svojo prošlost, Albert; res, ni je še dosti, toda še nikoli ni bila jutrnja zarja lepega dne čistejša od vašega jutra. Ne, Albert, mladi ste še in bogati, zato zapustite Francijo, dokler ta reč ne zapade pozabljenju; v tem velikem Babilonu se to hitro zgodi. Ko se vrnete čez tri ali štiri leta, živ krst ne bo več o tem govoril!«

»Hvala vam, dragi Beauchamp, hvala za vaše dobre namene; toda razumeti morate, da se čutim v tej stvari osebno prizadetega in zato je ne morem gledati z istega stališča kakor vi. Če ste še moj prijatelj, Beauchamp, vas ponovno rotim, pomagajte mi, da najdem in kaznujem roko, ki je izvršila ta udarec.«

»Dobro, naj bo! Pomagal vam bom iskati sovražnika, pomagal tem rajši, ker gre skoraj prav toliko za mojo čast kakor za vašo.«

»Če je tako, pa pojdiva brez odloga na delo. Sleherna minuta, ki jo zamudim, je zame cela večnost. Ovaditelj se zanaša, da mi bo ušel, toda tako mi časti, moti se!«

»Zdaj me pa poslušajte, Albert.«

»Govorite, Beauchamp, od nestrpnosti že kar umiram.«

»Povedal vam bom nekaj, česar vam še nisem hotel praviti, ko sem se vrnil iz Janine. Tam sem šel k najuglednejšemu bankirju, da ga izprašam; in po dveh besedah, še preden sem izgovoril ime vašega očeta, je vzkliknil: Aha, že vem, kaj vas je pripeljalo! — Kako to, da veste? — Zato ker me je že pred kakšnimi štirinajstimi dnevi o isti stvari nekdo izpraševal, in ta nekdo je bil pariški bankir Danglars.«

»On?« osupne Albert. »Aha, ni izključeno, ker mojega očeta že dolgo preganja s svojo ljubosumnostjo in mržnjo; ne more mu odpustiti, da je grof, on sam pa samo baron. In potem, razdrtje zaroke... da, da, bo že on.«

»Poizvedite, kako je s to rečjo, in če se izkaže, da je res...«

»O, če je res, mi bo vse poplačal, kar sem zaradi njega prestal.«

»Bodite obzirni, Morcerf, mož je star.«

»Ne bojte se, Beauchamp, saj pojdete vi z menoj; takšne reči je treba opraviti pred pričami. Če je Danglars glavni krivec, ga ne bo več med živimi, preden bo današnji dan okoli — ali bom pa jaz mrtev.«

»Če je tako, pa na pot, Albert!«

Pred bankirjevo hišo zagledata voz gospoda Andreja Cavalcantija.

»Imenitno!« zamrmra mrko Albert. »Če se Danglars ne bo hotel biti z menoj, mu pač ubijem njegovega zeta. Človek, kakršen je Cavalcanti, se mora dvobojevati.«

Lakej najavi gosta bankirju. Toda Danglarsu je bilo dovolj, da je slišal Albertovo ime; slutil je, zakaj prihaja mladi mož, in mu je dal sporočiti, da ga ne more sprejeti. Bilo je pa že prepozno; Albert je stopil za lakejem, odrinil vrata in se prikazal z Beauchampom na pragu bankirjevega kabineta.

»Oprostite, gospod,« zavpije ogorčeno domačin. »Zdi se mi, da ste se spozabili. Ali vam nisem

Dobra roba se hvali sama,
zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!

Današnji številki smo priložili zelo zanimivo in poučno knjižico o zdravljenju z zdravilnimi zelišči oziroma z znamenitim in priznanim čajem »Hersanom«. Cenj. čitatelje opozarjamo na to knjižico, da si jo preberejo.

sporočil, da vas ne morem sprejeti?«

»Ne, gospod,« ga mrzlo zavrne Albert. »So okoliščine, ko človek mora biti za nekoga doma, če noče veljati za strahopetca.«

»Kaj bi radi, gospod?«

»Rad bi,« odgovori Morcerf in stopi bliže, ne meneč se za Cavalcantija, ki se je naslanjal na kamin, »rad bi vam predlagal sestanek na samotnem kraju, kjer naju deset minut ne bo nihče nadlegoval. Eden od naju bo tam obležal mrtev.«

Danglars prebledi. Cavalcanti se zgane. Albert se obrne k mlademu možu.

»Izvolite tudi vi priti, gospod grof; pravico imate biti zraven, saj spadate tako rekoč k rodbini; na ta sestanek vabim vsakogar, kdor ima voljo zanj.«

Cavalcanti se poparjeno ozre k Danglarsu; bankir vstane nekam negotovo in stopi med mlada moža. Albertov napad na Andrea mu je dal nado, da je Albert prišel zaradi druge reči in ne iz razloga, ki mu je bil prvi mah šinil v glavo.

»Oprostite,« se obrne k Albertu, »če ste zato prišli, da se sporečete s tem gospodom, ker vas je odrinil, vam kar koj povem, da dam poklicati kraljevskega prokuratorja.«

»Motite se, gospod,« odvrne Morcerf z mračnim usmevom; »ženitev mi ta trenutek še v mislih ni; na gospoda sem se obrnil le zato, ker se mi je zdelo, kakor da se hoče vmešati v najin pogovor. Po drugi strani imate pa prav: danes iščem prepira z vsem svetom. Pa naj vas ne skrbi, gospod Danglars: prednost imate pred drugimi.«

»Dovolite,« odvrne Danglars, bled od gneva in strahu, »pripomniti vam moram, da steklega psa, ki mi pride na pot, pobijem; to se mi ne samo ne zdi hudodelstvo, temveč celo usluga človeški družbi. Če se vam je zmešalo in mislite kakor pes šavsati po meni, vam povem, da se me bojte, ker se vas ne bom pomišljal ubiti. Ali je moja krivda, da je vaš oče prišel ob čast?«

»Da, lopov!« zavpije Morcerf. »Tvoja krivda je!«

Danglars se opoteče nazaj.

»Moja krivda?« vzklikne osuplo. »Kaj ste zblazneli? Ali sem bil mar jaz na Grškem? Ali sem jaz rekel vašemu očetu, naj proda Alijev grad in izda . . .«

»Molčite!« ga srdito preseka Albert. »Vi ste tisti, ki ste vso stvar na hinavski in zahrbten način spravili na dan.«

»Jaz?«

»Da, vi. Od kod je prišlo razkritje?«

»Mislim, da so vam to vendar povedali v uredništvu: iz Janine menda!«

»In kdo je pisal v Janino in poizvedoval o življenju mojega očeta?«

»Mislim, da lahko vsakdo piše v Janino.«

»Pisal je samo eden in ta eden ste vi!«

»Res je, pisal sem; toda dejal bi, da ima človek, ki može svojo hčer, pravico poizvedovati, v kakšno družino jo bo primožil. Ne samo pravico — dolžnost ima!«

»Pisali ste, čeprav ste že prej vedeli, kakšen odgovor boste dobili.«

»O, verjemite mi,« vzklikne Danglars z neko samozavestjo, ki je najbrže manj izvirala iz prikrivanja kakor iz sramu do sočutja, ki ga je proti njegovi volji obšlo do mladega moža. »Verjemite mi, meni ne bi bilo niti v sanjah prišlo na um, da tja pišem. Ali sem mar vedel, kaj se je zgodilo z Ali-pašo?«

»Torej vas je nekdo nagovoril, da pišete?«

»Da.«

»Kdo? Govorite!«

»Zakaj ne! Pogovarjali smo se o preteklosti vašega očeta in jaz sem rekel, da se mi čudno zdi, kje si je neki nabral tolikšno bogastvo. Tista oseba me je vprašala, kje je vaš oče poprej živel. Odgovoril sem, na Grškem. Tedaj mi je rekla: Zakaj pa ne pišete v Janino?«

»In kdo vam je to svetoval?«

»Nu, vaš prijatelj, grof Monte-Cristo.«

Albert in Beauchamp se spogledata.

»Oprostite, gospod,« izpregovori tedaj Beauchamp, ki je vse dotlej molčal, »zdi se mi, da zato obtožujete grofa, ker ga ta trenutek ni v Parizu in se zato ne more braniti.«

»Nikogar ne obtožujem,« odvrne Danglars. »Če želite, vam vse to, kar sem vam pravkar povedal, ponovim v grofovi navzočnosti.«

»In grof ve, kakšen odgovor ste dobili?«

»Da, saj sem mu ga pokazal.«

»Ali je vedel, da je krstno ime mojega očeta Fernand in njegove rodbinsko ime Mondego?«

»Da, saj sem mu že zdavnaj povedal. Sicer sem pa v tej stvari storil samo to, kar bi bil vsakdo drugi storil na mojem mestu; morda še manj. Ko je drugi dan po odgovoru iz Janine prišel k meni vaš oče in zasnubil mojo hčer, sem mu njeno roko sicer res gladko odbil, toda brez slehernega pojasnjevanja, brez slehernega hrupa. Počemu tudi? Kaj mi bo do časti ali sramote gospoda Morcerfa? Zaradi tega ne bo noben papir niti za eno točko zrasel ne padel.«

Albert je čutil, kako mu je rdečica zalila obraz. Danglars se je zagovarjal prostaško, res; toda ali ni prav to prostaštvo dokaz, da govori resnico — ne sicer iz poštenosti, nego iz strahu?

In potem mu je začelo to in ono prihajati v spomin. Monte-Cristo je moral vse vedeti, že zato, ker je kupil hčer Ali-paše — in vendar je Danglarsu svetoval, naj piše v Janino. In čeprav mu je bila resnica znana, se je vendar vdal Albertovi želji in mu predstavil Haydéejo; pri njej je napeljal pogovor na paševo smrt in ni branil Haydéeji, da je povedala svojo življensko povest. In dalje, ali ni njega, Alberta, prosil, naj vpričo Haydéeje nikar ne omeni imena Morcerfovega očeta? In naposled je Alberta ravno v trenutku, ko je imel skandal udariti na dan, vzel s seboj v Normandijo. Ne, ne more biti več dvoma: vsa stvar je bila preračunjena in Monte-Cristo je delal z roko v roki s sovražniki njegovega očeta.

Albert potegne Beauchampa v kot in mu pove svoje misli.

»Prav imate,« pritrdi žurnalist. »Gospod Danglars je pri stvari le na zunaj sodeloval; Monte-Cristo je tisti, ki vam mora dati zadoščenje.«

Albert se obrne k Daglarsu.

»Razumeli boste, gospod, da se z vašim pojasnilom ne morem kar tako zadovoljiti; videti moram poprej, ali so vaše obdolžitve točne. O tem se mislim brez odloga prepričati pri gospodu Monte-Cristu.«

In ne da bi bil Cavalcantija sploh na znanje vzel, odide z Beauchampom.

XI

Razžalitev

Pred bankirjevimi vrati Beauchamp ustavi Morcerfa.

»Zahtevati mislite zadoščenje? Premislite rajši še malo, Morcerf, preden greste h grofu; ta vaš korak je zelo resen.«

»Ali je resnejši, kakor je bil moj obisk pri Danglarsu?«

»Da; gospod Danglars je bankir, in gotovo veste, da bankirji predobro poznajo vrednost denarja, ki ga tvegajo, da bi se meni nič tebi nič dvobojevali. Toda ali se ne bojite, da boste na vse zadnje trčili v plemiču na navadnega morilca?«

»Bojim se samo tega, da ne bi trčil na moža, ki se ne bi hotel biti.«

»O, to naj vas ne skrbi,« odvrne Beauchamp. »Bojim se le, da se še predobro bije!«

»Prijatelj,« vzklikne Morcerf in smehljaj mu ozari obraz, »tega si ravno želim; največja sreča, ki jo morem doživeti, je da padem za očeta.«

»Da, a vaša mati bo od žalosti umrla.«

»Uboga mati!« vzdihne Albert in si potegne z roko čez oči. »A še zmerom je bolje, da umre od žalosti kakor od sramote . . .«

»Tak ste trdno odločeni, Albert?«

»Da. Pojdiva!«

Odpeljala sta se h grofu. Ko sta skočila iz voza, je Albert tako viharno planil naprej, da mu je prijatelj komaj sledil.

Sprejel ju je Baptistin. Povedal jima je, da se je grof sicer vrnil, vendar je zdaj ravno v kopeli in ne more nikogar sprejeti.

»Pa po kopeli?«

»Po kopeli se bo gospod grof malo odpočil, potem se bo pa odpeljal v opero.«

»Ali je to zanesljivo?«

»Popolnoma; gospod grof je naročil, naj bosta konja pripravljena točno ob osmih.«

MALI OGLASI

Mali oglasi v »Družinskem tedniku« stanejo po Din 1·— beseda. Posebej se računa davek, in sicer za vsak mali oglas Din 1·50. Kdor želi odgovor ali lostavitev po pošti, naj priloži 3 Din v znamkah. Denar za male oglase je treba poslati vnaprej, lahko tudi v znamkah.

GOSPODIČNA »BELOKRANJICA«! — Prosim, če bi hoteli dopisovati z mladim trgovcem Vam sorodne duše. Dopise na upravo pod »Mehka duša«.

POVERJENIKE SPREJMEMO v vseh krajih Dravske banovine, pa tudi drugod, kjer je večja slovenska kolonija. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Lep postranski zaslužek«.

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem **Eau-de-Lahore**. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

ANGLEŠKEGA POINTERJA starega 6—12 mesecev kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Družinskega tednika« pod šifro »Pointer«.

OSAMLJENO SE POČUTIM in bi želela dopisovanja z gospodom nežnih in finih čuvstev. Dopise prosim na upravo pod »Nežna čuvstva«.

NEPOTREBNIH DLAČIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo **Erbol-praška**. — To sredstvo takoj odstrani dlačice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15·—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

GOSPODIČNO, katere članek je bil objavljen v »Družinskem tedniku« pod psevdonimom »Rita«, prosi uredništvo za naslov, ker je zanjo prišlo pismo. Na razpolago ji je v naši upravi.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ preprečí samo znano sredstvo **Voda iz kopriv**. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

DVOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo, kopalnico in predsobo iščem. Lahko suteren blizu središča. Ponudbe pod »Suho in svetlo«.

DAMSKE OBLEKE, plašče in perilo Vam izdela lepo, moderno in po solidni ceni **Malči Perenič**, Ljubljana, Tyrševa cesta 29, I. nadstropje.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z **Oro-barvo za lase**, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

OTROŠKI VOZIČEK dobro ohranjen, čist in lepe oblike kupim takoj. Ponudbe pod »Voziček«.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom **Vrhunc Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.**

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši obuvalnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in slovenščino poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.

Namizna jabolka

in lepe pomaranče poceni na prodaj pri

Gospodarski Zvezi v Ljubljani

Dlake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10·— (predplačilo), na povzetje 18·—, dve Din 28·—, tri Din 38·—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Din 1000·- plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih očes, bradavic, trde kože, bul itd.

Že dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj se se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo.
Franc Maček.
čevljarna. Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzam«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10·— (predplačilo). Na povzetje Din 18·—, dva Din 28·—, tri Din 38·—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

JUGOČESKA

JUGOSLOVENSKO-ČEŠKA tekstilna industrija

KRANJ

IZDELUJE:

barvano in tiskano blago iz bombaža in umetne svile.

Zahtevajte samo izdelke te tovarne!

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti, ko da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitev, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi **redno izplačuje.**

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine

Ljubljana Celje Maribor

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; urejuje in odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tikarno odgovarja O. Mihalek, vsi v Ljubljani.